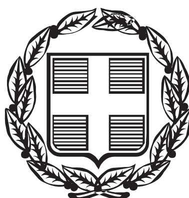

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 261**

5 Μαρτίου 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση[1] 175/ΙΙΙ/2001 (1)

Προληπτικός έλεγχος της από 2.11.2000 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, η οποία θα λάβει χώρα με την, μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, μεταβίβαση ποσοστού 50,66% των κοινών ονομαστικών μετοχών της εταιρείας ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ στην εταιρεία ΑΕΓΕΚ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 21η Δεκεμβρίου 2000, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος
Μέλη: Ηλίας Βλάσσης,
Θεόδωρος Δεληγιαννάκης,
Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυόμενου του τακτικού, Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,
Λεωνίδας Νικολούζος,
Ιωάννης Κατσουλάκος
Χαρίσιος Ταγαράς και
Νικόλαος Βέττας
Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, αν και προσκλήθηκαν, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 2.11.2000 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης επιχειρήσεων, η οποία θα λάβει χώρα με την, μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, μεταβίβαση ποσοστού 50,66% των κοινών ονομαστικών μετοχών της εταιρείας ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής ΕΥΚΛΕΙ-

[1] Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β΄/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

ΔΗΣ) στην εταιρεία ΑΕΓΕΚ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (εφεξής ΑΕΓΕΚ).

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα την συγκέντρωση εταιρεία ΑΕΓΕΚ, δια των πληρεξουσίων αυτής δικηγόρων, Φωτεινής Σάχνικα και Θεοδώρας Ντάφου.

Στην αρχή της Συνεδρίασης, το λόγο έλαβε ο Εισηγητής της Γραμματείας επί της υποθέσεως, ο οποίος ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αφορά. Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιες δικηγόροι, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις της ενδιαφερόμενης εταιρείας, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 11η Ιανουαρίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., στην ίδια ως άνω αίθουσα, και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσε, προφορικώς, η ενδιαφερόμενη εταιρεία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. Την 20.10.2000 η Κυπριακή εταιρεία επενδύσεων FOXFORD TRADING LIMITED (εφεξής FOXFORD), της οποίας ιδρυτικό μέλος και κύρια μέτοχος κατά ποσοστό 67% είναι η ΑΕΓΕΚ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, απέκτησε [...] κοινές ονομαστικές μετοχές της ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 50,66% του συνόλου των κοινών ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών και το 50,66% του ολοσχερούς καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της «Ευκλείδης», με αγορά τους μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ).

Η μεταβίβαση έγινε με εντολή της FOXFORD προς την ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕ να αγοράσει αυθημερόν, τοις μετρητοίς και για λογαριασμό της πρώτης [...] μετοχές της ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ (τότε ονομαζόμενης ΕΤΑΝΕ ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΤΕ) στην τιμή των [...] δρχ. εκάστη.

Η ως άνω πράξη μεταβίβασης μετοχών μέσω ΧΑΑ γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.) την 2.11.2000, δηλαδή την 10η εργάσιμη ημέρα από της μεταβιβάσεως.

ΙΙ. 1. Η ΑΕΓΕΚ, έχει έδρα στο Δήμο Χολαργού Αττικής, ιδρύθηκε το 1949, είναι εισηγμένη στο ΧΑΑ από το 1993 και το αντικείμενο εργασιών της περιλαμβάνει, σύμφωνα με το καταστατικό της, την ανάληψη και εκτέλεση δημοσίων και ιδιωτικών τεχνικών έργων, εκπόνηση μελετών και ερευνών, συμμετοχή, συνεργασία και αντιπροσώπευση άλλων εταιρειών με παρεμφερή δραστηριότητα, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Κατέχει εργοληπτικό πτυχίο Η΄ Τάξης.

Το μετοχικό κεφάλαιό της την 31.12.1999 ανερχόταν σε 24.921.000.000 δρχ.

Όσον αφορά στη μετοχική σύνθεσή της εταιρείας, η οικογένεια Σπύρου Παπαγεωργίου κατέχει το 17,95% των κοινών μετοχών και το 2,13% των προνομιούχων, η οικογένεια Ιωάννη Τριανταφύλλου το 15,27% των κοινών και το 0,9% των προνομιούχων, ο Όμιλος Τραπέζης Πειραιώς το 9,39% των κοινών, η ΠΕΙΡΑΙΩΣ PROJEKTS DEVELOPMENT AND FINANCING ΑΕ το 1,93% των κοινών, η Α/Κ ALPHA TRUST ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ το 19,15% των προνομιούχων, η οικογένεια Παπαθανασίου το 3,19 των προνομιούχων και η ΕΚΤΕΡ ΑΕ το 9,7% των προνομιούχων.

Σύμφωνα με την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) της ΑΕΓΕΚ προς την 60η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) των μετόχων της 29ης Ιουνίου 2000 επί του Απολογισμού Χρήσεως 1.1 ως 31.12.1999, η Εταιρεία είχε τότε εξαγοράσει τις κατασκευαστικές ΕΤΕΠ, ΑΤΕ ΟΜΑΣ, ΗΦΑΙΣΤΟΣ, ΕΚΤΕΡ και ήδη την κατασκευαστική ΜΕΤΩΝ.

Ο κύκλος εργασιών της ΑΕΓΕΚ το έτος 1999, σύμφωνα με τον δημοσιευμένο Ισολογισμό της και τα Αποτελέσματα Χρήσης, ανήλθε σε [...] εκατ. δρχ. ή [άνω των 40] εκατ. Ευρώ και εκ των κοινοπραξιών [...] εκατ. δρχ. ή [άνω των 30] εκατ. Ευρώ, ήτοι σύνολο [...] εκατ. δρχ ή [άνω των 70] εκατ. Ευρώ. Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των έργων της την 30.4.99, με βάση τις ήδη υπογεγραμμένες συμβάσεις της Εταιρείας, ανερχόταν σε [...] εκατ. δρχ. ή [άνω των 200] εκατ.ECU. Ο κύκλος εργασιών του ομίλου ΑΕΓΕΚ τον ίδιο χρόνο εκτιμάται ότι ξεπέρασε τα 110 εκατ. Ευρώ.

2. Η ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ, έχει έδρα στην Αθήνα, ιδρύθηκε το 1949, είναι εισηγμένη στο ΧΑΑ από το 1996 και οι δραστηριότητές της, σύμφωνα με το καταστατικό της, περιλαμβάνουν την ανάληψη και εκτέλεση δημόσιων και ιδιωτικών έργων, στο εσωτερικό και εξωτερικό, παραγωγή αιολικής, ηλεκτρικής, υδροηλεκτρικής ενέργειας και αντιπροσώπευση άλλων επιχειρήσεων ημεδαπών ή αλλοδαπών με παρεμφερή δραστηριότητα. Κατέχει εργοληπτικό πτυχίο Η΄ τάξης.

Το μετοχικό κεφάλαιό της, μετά την αύξηση της 8.3.2000, ανέρχεται σε 3.379.200.000 δρχ., διαιρούμενο σε [...] άϋλες κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας [...] δρχ. η κάθε μία. Η βασική σύνθεσή του την 12.6.2000 είχε ως ακολούθως: SOCIETE GENERALE DE CONSTRUCTION (τεχνική εταιρεία με έδρα το Λουξεμβούργο, η οποία ελέγχεται από τον Π. Πανούση) 56,64%, Π. Πανούσης 3,38%, ROSELEIGH ENTERPRISES LTD 2,13%, Τ. Αποστολόπουλος 1,83%, ΕΡΜΗΣ ΑΕΔΑΚ 1,48%.

Η ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ συμμετέχει με ποσοστό 50% στην τεχνική εταιρεία ATT-E CONSTRUCT S.R.L., η οποία έχει έδρα στη Ρουμανία και με ποσοστό 80% στην εταιρεία ΕΤΑΝ OVERSEAS SA με έδρα στην Αλβανία.

Σύμφωνα με την Έκθεση του Δ.Σ. προς την ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της 12.6.2000 (πεπραγμένα 1.1.99 ως 31.12.99) ο κύκλος εργασιών της το 1999 ανήλθε σε [...] εκατ. δρχ. ή [άνω των 25] εκατ. Ευρώ και από συμμετοχή σε κοινοπραξίες σε [...]εκατ. δρχ. ή [άνω των 10] εκατ. Ευρώ, ήτοι σύνολο [...] εκατ. δρχ ή [άνω των 35] εκατ. Ευρώ.

ΙΙΙ. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Τόσο η ΑΕΓΕΚ όσο και η ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ δραστηριοποιούνται στον κατασκευαστικό κλάδο και ειδικότερα κύριο αντικείμενό τους αποτελεί η ανάληψη και εκτέλεση πάσης φύσεως, κυρίως δημοσίων έργων αλλά και ιδιωτικών.

Ιδιωτικά έργα είναι εκείνα των οποίων η κατασκευή ανατίθεται από ιδιώτες, εταιρείες κ.λπ. και διενεργείται σύμφωνα με τις προβλέψεις των συγκεκριμένων συμφωνιών μεταξύ των μερών και τους κανόνες της τεχνικής. Τα κριτήρια για την επιλογή της μιας ή της άλλης κατασκευαστικής επιχείρησης διαφέρουν από πελάτη σε πελάτη και μπορεί να είναι καθαρά οικονομικά, ποιοτικά, ή να αφορούν σε λόγους φήμης, εμπειρίας, εξειδίκευσης, δημοσίων σχέσεων κ.λπ.

Στα Δημόσια περιλαμβάνονται τα έργα, των οποίων αναθέτουσα αρχή είναι το Δημόσιο, Δήμοι, Κοινότητες, Οργανισμοί κ.λπ., και των οποίων έργων η ανάθεση, επίβλεψη, κατασκευή και συντήρηση διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί δημοσίων έργων. Η ζήτηση στον δημόσιο τομέα αφορά κυρίως τεχνικά έργα υποδομής. Η ανάθεση των δημοσίων έργων στις εργοληπτικές επιχειρήσεις διενεργείται κατόπιν δημοπρασίας (ανοικτής ή με προεπιλογή) και σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις γίνεται απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλουμένων επιχειρήσεων. Οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις που επιθυμούν να αναλαμβάνουν και δημόσια έργα, πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες αφορούν στη νομική τους μορφή, στο ύψος των ιδίων κεφαλαίων και κυρίως στην τάξη (πτυχίο εργοληπτικής ικανότητος) ανάλογα με το ύψος του προϋπολογισμού των έργων και στην κατασκευαστική εμπειρία που απαιτείται για το κάθε δημοπρατούμενο έργο. Συγκεκριμένα, μία ημεδαπή εργοληπτική επιχείρηση, ανάλογα με τις τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις τις οποίες συγκεντρώνει και τη νομική της μορφή εγγράφεται στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), το οποίο αποσκοπεί στην παρακολούθηση της τεχνικής και οικονομικής τους ικανότητας, για μία ή περισσότερες κατηγορίες έργων (Οδοποιίας, Οικοδομικά, Υδραυλικά, Λιμενικά, Ηλεκτρομηχανολογικά και Βιομηχανικά - Ενεργειακά) και σε μία τάξη για κάθε κατηγορία. Η κατάταξη αυτή ισχύει για μία τριετία, μετά την οποία γίνεται επανάκριση. Σύμφωνα με την μέχρι τώρα ισχύουσα νομοθεσία οι τάξεις από τις οποίες καθορίζονται και οι δυνατότητες συμμετοχής των τεχνικών εταιρειών στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων τεχνικών έργων, είναι επτά (7) και διαβαθμίζονται από το Α΄ έως και το Ζ΄ για κάθε κατηγορία έργων και ακολουθεί και 8η τάξη (Η΄) που είναι γενική. Σημειώνεται ότι στις τάξεις Ε΄ έως Η΄ εγγράφονται εργοληπτικές επιχειρήσεις νομικής μορφής Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Μέχρι τη Ζ΄ τάξη μπορεί να συνυπάρχουν διάφορες τάξεις κατά κατηγορία έργων αλλά όχι στην Η΄ που είναι γενική.

Τα ανώτατα και κατώτατα όρια προϋπολογισμού δημοσίων έργων, κατά τάξεις εργοληπτικών επιχειρήσεων, που μπορούν να αναληφθούν από αυτές, καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία. Συγκεκριμένα για την Η΄ τάξη (ανώτατη), στην οποία ανήκουν και οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις, το ανώτατο όριο ορίζεται σε 12 δις δρχ. (το οποίο μπορεί μέχρι και να διπλασιασθεί ανάλογα με την καθαρή θέση της επιχείρησης) και το κατώτατο όριο σε 2,4 δις δρχ. Για τα έργα προϋπολογισμού ανώτερου από το προβλεπόμενο ανώτατο όριο της Η΄ τάξης απαιτείται η προσφορά να γίνεται από κοινοπραξία εταιρειών και όχι μεμονωμένα.

Αν και οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν δημόσια έργα, κατατάσσονται κατά τα προεκτεθέντα σε κατηγορίες έργων και τάξης εργοληπτικού πτυχίου, εντούτοις μία αντίστοιχη διάκριση και σε ξεχωριστές σχετικές αγορές των επιχειρήσεων κάθε τάξης δεν θα ήταν απολύτως ασφαλής. Και αυτό διότι τα όρια προϋπολογισμού δημοσίων έργων κατά τάξεις δεν είναι απολύτως διακριτά μεταξύ τους σε κάθε τάξη και εμπλέκονται με αυτά της αμέσως επομένης, επιτρέπεται δε αναβάθμιση των ορίων ή λόγω καθαρής θέσης των επιχειρήσεων Η΄, Ζ΄, ΣΤ΄ και Ε' τάξης ή λόγω κοινοπραξιών, που πάντως και αυτές καλούνται και καθορίζονται κατά περίπτωση από τις εκάστοτε διακηρύξεις ανάλογα με τις απαιτήσεις του δημοπρατούμενου έργου. Συνεπώς, ανταγωνισμός στον κατασκευαστικό χώρο του δημόσιου τομέα υφίσταται κυρίως μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων της ίδιας τάξης και της αμέσως επόμενης ή/και προηγούμενης. Τέλος, την κατασκευή δημοσίων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν και εργοληπτικές επιχειρήσεις των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις και εκτός αυτής.

Με βάση τα παραπάνω ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δύο επιμέρους μεγάλων κατηγοριών, στις οποίες διακρίνεται η κατασκευαστική δραστηριότητα στη χώρα μας, γίνεται δεκτό ότι α) η κατασκευή Δημοσίων Έργων και β) η κατασκευή Ιδιωτικών Έργων αποτελούν δύο διακριτές σχετικές αγορές.

Παρόλο που η κατασκευαστική δραστηριότητα διακρίνεται στις παραπάνω σχετικές αγορές, στην πράξη δεν είναι εύκολο να διαχωρισθούν οι κατασκευαστικές εταιρείες σε εταιρείες που κατασκευάζουν έργα που περιλαμβάνονται αποκλειστικά στη μία ή στην άλλη σχετική αγορά δεδομένου ότι οι μεν «μεγάλες» εργοληπτικές επιχειρήσεις του κλάδου (Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) δραστηριοποιούνται τόσο στα δημόσια όσο και στα ιδιωτικά έργα, οι δε μικρές εργοληπτικές επιχειρήσεις, που αποτελούν και την συντριπτική πλειοψηφία του κλάδου, αυτές ασχολούνται κυρίως με την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα.

IV. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις έχουν επεκτείνει τις δραστηριότητές τους σε ολόκληρη την Ελλάδα και ως εκ τούτου ως σχετική γεωγραφική αγορά, στην υπό κρίση συγκέντρωση, θεωρείται το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

V. Βασικό χαρακτηριστικό της αγοράς των κατασκευών στην Ελλάδα είναι ο μεγάλος αριθμός των επιχειρήσεων του κλάδου. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, στο ΜΕΕΠ είναι εγγεγραμμένες 11.854 εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην κατασκευή δημοσίων έργων, επί συνόλου 42.130 επιχειρήσεων όλων των μορφών που ασκούν κατασκευαστική δραστηριότητα. Νομική μορφή ΑΕ ή ΕΠΕ από τις εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, έχουν 581 επιχειρήσεις, από τις οποίες 52 είναι Η΄ τάξης, 111 Ζ΄ τάξης, 113 ΣΤ΄ τάξης, 208 Ε΄ τάξης και 97 Δ΄ τάξης.

Οι τεχνικές εταιρείες Η΄ τάξης υλοποιούν το μεγαλύτε-

ρο μέρος του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της χώρας (65% περίπου του συνόλου των μεγάλων έργων). Επιπλέον, στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται αρκετές πολυεθνικές κατασκευαστικές εταιρείες, που συμμετέχουν σε μεγάλα δημόσια έργα και η παρουσία τους οξύνει περισσότερο τον ανταγωνισμό στον ελληνικό κατασκευαστικό κλάδο.

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση εταιρείες, το 1999 εκτιμάται ότι κατείχαν, μεταξύ των πενήντα δύο (52) εταιρειών Η΄ Τάξης, με βάση τον συνολικό κύκλο εργασιών τους (εθνικό και παγκόσμιο) και δεδομένου ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του κύκλου εργασιών τους έχει πραγματοποιηθεί στην εθνική αγορά, τα παρακάτω μερίδια: α) Όμιλος ΑΕΓΕΚ-ΕΚΤΕΡ-ΜΕΤΩΝ-ΕΤΕΠ την 3η θέση με μερίδιο 7,86% και β) ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ τη 12η θέση με μερίδιο 2,36%. Μετά την υπό κρίση συγκέντρωση, οι συμμετέχουσες σ' αυτήν εταιρείες και οι θυγατρικές της ΑΕΓΕΚ εκτιμάται ότι θα κατέχουν το 10,22% της αγοράς και τη 2η μεταξύ των εταιρειών Η΄ τάξης.

Εκ των ανταγωνιστριών εταιρειών, το 1999, ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ-ΑΚΤΩΡ-ΤΕΒ κατείχε την πρώτη θέση με μερίδιο 16,47%, ο Όμιλος ΑΒΑΞ J&P ΕΛΛΑΣ -ΕΤΕΘ την 2η θέση με μερίδιο 9,95%, ο Όμιλος ΓΕΚΤΕΡΝΑ την 4η θέση με μερίδιο 6,96%.

Τα τελευταία χρόνια είναι εμφανής η τάση συγκέντρωσης των κατασκευαστικών επιχειρήσεων, για να αναπτύξουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Ήδη από το 1996 οι επιδόσεις του κλάδου βελτιώνονται, λόγω της βελτίωσης των βασικών δεικτών της οικονομίας, της καθοδικής πορείας του πληθωρισμού, της μείωσης των επιτοκίων και συνακόλουθα του κόστους των στεγαστικών δανείων.

Όσον αφορά στα δημόσια έργα οι προοπτικές του κλάδου εμφανίζονται ιδιαίτερα ευοίωνες χάρη κυρίως σε δύο λόγους. Τη ροή των κοινοτικών κονδυλίων για την σύγκλιση, με το δεύτερο και στο εξής το τρίτο πλαίσιο στήριξης μέχρι το 2006, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου προορίζεται για έργα υποδομής, αλλά και χάρη στα έργα για την Ολυμπιάδα του 2004.

Για τις ανάγκες των καιρών απαιτείται η βελτίωση της συνολικής ανταγωνιστικότητας του κλάδου, η δημιουργία μεγαλύτερων σε μέγεθος και ισχυρότερων σε παραγωγική και χρηματοοικονομική δυνατότητα κατασκευαστικών σχημάτων, ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού τους, η διασφάλιση της φερεγγυότητας και αξιοπιστίας τους και η αύξηση του παραγωγικού κύκλου των εργοληπτικών επιχειρήσεων, που θα επιφέρει σημαντική αύξηση των θέσεων απασχόλησης σε επιστήμονες και εργαζόμενους όλων των ειδικοτήτων.

Οι συγχωνεύσεις είναι απαραίτητος όρος στον κατασκευαστικό τομέα, για να αντιμετωπίσει το δομικό κατακερματισμό του σε μεγάλο αριθμό μη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, καθώς και για την αντιμετώπιση των συνθηκών εντονότατου ανταγωνισμού από τις ισχυρότατες εταιρείες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών, οι οποίες ήδη δραστηριοποιούνται στη χώρα μας και αναμένεται να διεκδικήσουν περαιτέρω μερίδιο των έργων, εκκινώντας από καλύτερη χρηματοοικονομική αφετηρία και τεχνογνωσία. Εξάλλου το συγκριτικό μας πλεονέκτημα της γειτνίασης με τη βαλκανική πρέπει να αξιοποιηθεί ανάλογα από τις ελληνικές κατασκευαστικές επιχειρήσεις για τη διεκδίκηση υπό ίσους και ανταγωνιστικούς όρους των ιδιωτικών κατασκευών και έργων υποδομής των χωρών αυτών.

Στην κατεύθυνση των συγχωνεύσεων και εξαγορών και της δημιουργίας ισχυρών ομάδων κινείται και το νέο νομοσχέδιο του ΥΠΕΧΩΔΕ με την παροχή ισχυρών κινήτρων αναπτυξιακών, φορολογικών και θεσμικών.

Ενόψει των παραπάνω δεδομένων, έχουν αρχίσει να δημιουργούνται στη χώρα μας σχετικά μεγάλοι κατασκευαστικοί όμιλοι με ενεργό συμμετοχή και του τραπεζικού τομέα σε κοινές επιχειρήσεις με κατασκευαστικές και με χρηματοδότηση μεγάλων έργων, που προβλέπεται ότι κατά κανόνα θα είναι αυτοχρηματοδούμενα.

VI. Επειδή, το άρθρο 4 του Ν.703/1977, όπως ισχύει σήμερα, ορίζει, στην παρ.2 β΄, ότι συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται, όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα, που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, με αγορά συμμετοχών στο κεφάλαιο ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων.

Στην υπό κρίση συγκέντρωση, με την εξαγορά μέσω του ΧΑΑ, του 50,66% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ από την FOXFORD TRADING LTD αποκτάται άμεσα ο έλεγχος της πρώτης και έμμεσα των θυγατρικών αυτής από τη δεύτερη, θυγατρική της ΑΕΓΕΚ, και συνεπώς πραγματοποιείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ.2β΄ του Ν. 703/77, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις αυτού.

VII. Εξάλλου, το άρθρο 4β του ίδιου νόμου, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.4 του Ν.2837/2000 και ισχύει, ορίζει στην παρ.1, ότι κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες μέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες, που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή, λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) Ευρώ (EURO) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) Ευρώ (Euro) και στην παρ.3 ότι υποχρεούνται σε γνωστοποίηση α) σε περίπτωση που η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η κάθε μία από αυτές, β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων.

Η κρινόμενη συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, από την FOXFORD-ΑΕΓΕΚ, δεδομένου ότι πληρούται η προϋπόθεση του κατωφλίου του κύκλου εργασιών.

VIII. Περαιτέρω με το άρθρο 4ε παρ.2 του ίδιου νόμου παρέχεται ειδική δυνατότητα παρέκκλισης της εκ του νόμου αναστολής πραγματοποίησης της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση της απόφασης από το κατ' ιδίαν αρμόδιο όργανο, δηλαδή τον Πρόεδρο ή την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή της κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Ειδικότερα ορίζεται ότι η αρχή της αναστολής δεν παρακωλύει «την πραγματοποίηση δημόσιας προσφοράς αγοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση, στα πλαίσια χρηματιστηριακών συναλλαγών, συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας επιχείρησης, εφόσον οι πράξεις αυτές έχουν γνωστοποιηθεί στην αρμόδια για τον ανταγωνισμό υπηρεσία μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 4β παρ. 1 και υπό τον όρο ο αποκτών δεν ασκεί τα δικαιώματα ψήφου που συνδέονται με τους συγκεκριμένους τίτλους...».

Κατά την εξέταση των στοιχείων της κρινόμενης υποθέσεως προκύπτει ότι δεν έχουν ασκηθεί τα δικαιώματα ψήφου που συνδέονται με τους συγκεκριμένους τίτλους της «Ευκλείδης», οι οποίοι αποκτήθηκαν με αγορά μέσω του ΧΑΑ.

Δεν απεδείχθη επίσης ότι είχε καταρτισθεί προγενέστερη συμφωνία σκοπούσα στην απόκτηση της συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της «Ευκλείδης».

Επομένως εμπρόθεσμα η εξαγοράζουσα γνωστοποίησε την συγκέντρωση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού με το από 2.11.2000 έγγραφό της, την δέκατη εργάσιμη ημέρα από την απόκτηση του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών, μέσω του ΧΑΑ.

IX. Το άρθρο 4γ του Ν. 703/77, στη μεν παρ.1 ορίζει ότι με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, στη δε παρ. 2 ότι για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ.1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδας, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Με βάση τα προεκτεθέντα στοιχεία για τη δομή των σχετικών αγορών, τον μεγάλο αριθμό των τεχνικών εταιρειών, τον οξύτατο ανταγωνισμό και το μερίδιο αγοράς που κατέχουν οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις μεταξύ των 52 τεχνικών εταιρειών με πτυχίο Η΄ τάξης, το συγκριτικό πλεονέκτημα των μεγάλων αλλοδαπών πολυεθνικών κατασκευαστικών επιχειρήσεων ως προς την παραγωγική, χρηματοοικονομική δυνατότητα και τεχνογνωσία, την ισχυρή θέση του κράτους και των Δημοσίων Επιχειρήσεων ως βασικών πελατών των κρινόμενων εταιρειών, την συμβολή της συγκέντρωσης στην τεχνική πρόοδο με τη διευκόλυνση του εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού τους και τη δημιουργία τεχνογνωσίας και θέσεων εργασίας ειδικευμένου προσωπικού, την προσδοκώμενη, τέλος οικονομική πρόοδο από την αύξηση των εργασιών τους τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στον γεωγραφικό περίγυρο, Ρουμανία, Αλβανία, ΠΓΔΜ, Μέση Ανατολή, η ολοκλήρωση της συγκέντρωσης των συμμετεχουσών εταιρειών δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της και δεν θα δημιουργηθεί δεσπόζουσα θέση ούτε θα ενισχυθεί προϋπάρχουσα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί η από 2.11.2000 γνωστοποιηθείσα μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 4β παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση που προκύπτει με την απόκτηση του ελέγχου της εταιρείας ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ από την υπεράκτια εταιρεία με την επωνυμία FOXFORD TRADING LIMITED, της οποίας ιδρυτικό μέλος και βασική μέτοχος κατά ποσοστό 67% είναι η εταιρεία ΑΕΓΕΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 12η Ιανουαρίου 2001.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
Δημήτρης Τζουγανάτος	Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου

Απόφαση[1] 182/ΙΙΙ/2001 (2)

Αίτηση χορήγησης άδειας παρέκκλισης, σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, για την πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας, βάσει του άρθρου 4β του ιδίου Νόμου, συγχώνευσης των εταιρειών ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ΚΡΟΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με δ.τ. «CRONUS AIRLINES».

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας

[1] Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β΄/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 5η Απριλίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12:00 με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος
Μέλη: Ηλίας Βλάσσης,
Νικόλαος Καραμητσάνης, κωλυομένου του τακτικού Θεόδωρου Δεληγιαννάκη,
Παναγιώτης Μαντζουράνης,
Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,
Αλεξάνδρα Μικρουλέα, κωλυομένου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου,
Ιωάννης Κατσουλάκος,
Χαρίσιος Ταγαράς και
Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Βέττα
Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας - Μαρίας Ταραμπίκου

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν η από 6.3.2001 αίτηση χορήγησης άδειας παρέκκλισης, σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, για την πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας, βάσει του άρθρου 4β του ιδίου Νόμου, συγχώνευσης των εταιρειών ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με διακριτικό τίτλο (δ.τ.) «AEGEAN AIRLINES» (εφεξής AEGEAN) και ΚΡΟΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με δ.τ «CRONUS AIRLINES» (εφεξής CRONUS), πριν τη λήψη της οριστικής απόφασης της Επιτροπής.

Στη Συνεδρίαση παρέστησαν α) για την εταιρεία AEGEAN ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και νόμιμος εκπρόσωπος αυτής, Θεόδωρος Βασιλάκης, μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων της Λεωνίδα Γεωργόπουλου και Κλεονίκης - Μαρίας Παύλου και β) για την εταιρεία CRONUS ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής και νόμιμος εκπρόσωπος αυτής, Ιωσήφ Μαστοραντωνάκης, μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Ιωάννη Δρυλλεράκη.

Στην αρχή της συζήτησης, τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε την απόρριψη της από 6.3.2001 αίτησης των εταιρειών AEGEAN και CRONUS για τη χορήγηση άδειας παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 4ε του Ν. 703/77, όπως ισχύει, για την πραγματοποίηση της μεταξύ των συγχώνευσης προ της έκδοσης της οριστικής απόφασής της Ε.Α.. Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και νόμιμοι εκπρόσωποι των ανωτέρω εταιρειών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις τους, έδωσαν διευκρινίσεις, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτησή τους και να τους επιτραπεί η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4ε ν.703/77 αναφερόμενοι και στα υπομνήματα που θα προσκομίσουν. Επίσης, οι ανωτέρω εταιρείες ζήτησαν από την Επιτροπή την εξέταση μαρτύρων τους για τη θεμελίωση των ισχυρισμών τους. Η δε Επιτροπή, αποδεχόμενη το αίτημα εξέτασε τους μάρτυρες: α) Δημήτριο Γερογιάννη, Γενικό Διευθυντή της εταιρείας AEGEAN και β) Παναγιώτη Λασκαρίδη, Αντιπρόσωπο των Μετόχων της εταιρείας CRONUS. Επίσης, η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφάσισε να εξετάσει, σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 3 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισής της (βλ. ΚΥΑ 963/30.3.2001, ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001) τον Ιωάννη Μανέτα, μέτοχο και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας CRONUS, ο οποίος με έγγραφό του είχε ζητήσει να παρέμβει επί της διαδικασίας εξέτασης της ανωτέρω υπόθεσης. Μετά το πέρας της συζήτησης της υπόθεσης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία μέχρι τις 9.4.2001 στα ενδιαφερόμενα μέρη για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους και τα λοιπά στοιχεία που επικαλέσθηκαν κατά την ακροαματική διαδικασία.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 12η Απριλίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 στην ως άνω αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, οι ενδιαφερόμενες εταιρείες κατά την συζήτηση της υποθέσεως και το από 6.4.2001 υπόμνημα, το οποίο αυτές υπέβαλαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. Με το από 6.3.2001 έγγραφό τους, οι εταιρείες ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με δ.τ. «AEGEAN AIRLINES» και ΚΡΟΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με δ.τ. «CRONUS AIRLINES», γνωστοποίησαν στην Επιτροπή, Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, την από 2.3.2001 συμφωνία συγχώνευσής τους.

Ταυτόχρονα με την ανωτέρω γνωστοποίηση, οι υπό συγχώνευση εταιρείες υπέβαλαν και αίτηση χορήγησης άδειας πραγματοποίησης της συγκέντρωσης, κατά παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 4ε του Ν. 703/77, όπως ισχύει, πριν την έκδοση οριστικής απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με την παρ. 3 του ιδίου άρθρου.

Σύμφωνα με την γνωστοποίηση, την 2.3.2001 υπεγράφη, μεταξύ αφενός των φυσικών προσώπων Θεοδώρου Ε. Βασιλάκη, Εμμανουέλλας συζ. Θ. Βασιλάκη, Ευτύχιου Θ. Βασιλάκη και Γεωργίου Θ. Βασιλάκη, των εδρευουσών στην Αργυρούπολη Αττικής εταιρειών AUTOHELLAS Α.Τ.Ε.Ε., ΒΑΚΑΡ Α.Β.Ε.Ε. και ΤΕΧΝΟΚΑΡ Α.Β.Ε.Ε. και της εδρεύουσας στη νήσο Guernsey (Channel Islands) εταιρείας TRANSMARINE LTD, (καλούμενοι όλοι ως «ο Βασικός Μέτοχος της AEGEAN»), αφετέρου της εδρεύουσας στο Δουβλίνο, Ιρλανδίας, εταιρείας GLENCORK PROPERTY LTD (καλούμενη ως «ο Βασικός Μέτοχος της CRONUS») και εκ τρίτου των εταιρειών AEGEAN και CRONUS, συμφωνία μετόχων, δυνάμει της οποίας οι δύο αυτές εταιρείες θα συγχωνευθούν με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη, και στο μετοχικό κεφάλαιο της ενοποιημένης εταιρείας θα συμμετέχουν οι νυν μέτοχοι της AEGEAN με (συνολικό) ποσοστό 77,5% και οι νυν μέτοχοι της CRONUS με (συνολικό) ποσοστό 22,50%.

Σκοπός της συγχώνευσης είναι η από κοινού συνέχιση των δραστηριοτήτων της AEGEAN και της CRONUS προκειμένου: (i) να δημιουργηθεί μία ισχυρή αεροπορική εταιρεία που θα μπορέσει να επιβιώσει μέσα στο πλαίσιο του εντεινόμενου ανταγωνισμού μεταξύ των Ελληνικών και ξένων αεροπορικών εταιρειών, (ii) να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας και αποτελεσματικότερη οργάνωση και συντονισμός των δύο συγχωνευομένων εταιρειών, (iii)

να συντελεσθεί έτσι σημαντική βελτίωση της αποδοτικότητάς τους.

ΙΙ.α) Η AEGEAN, ιδρύθηκε το 1988 ως Ε.Π.Ε και μετετράπη σε Α.Ε. τον Ιανουάριο 1995. Κατέχει από τον Ιούνιο 1999 άδεια αερομεταφορέα Α΄ κατηγορίας και δραστηριοποιείται στους τομείς α) των δημόσιων αεροπορικών μεταφορών εντός της ελληνικής επικράτειας με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου και β) στον τομέα των ιδιωτικών αεροπορικών μεταφορών (VIP πτήσεις) εντός της ελληνικής επικράτειας και σε κράτη της Ευρωπαϊκής Ενωσης.

Το 1994 έγινε μέλος του ομίλου Βασιλάκη, ενώ το 1999 στο μετοχικό της κεφάλαιο εισήλθε, με σημαντικό ποσοστό, η εταιρεία ΜΙΝΩΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ε. (εφεξής ΜΙΝΩΙΚΕΣ) από την οποία η AEGEAN εξαγόρασε το 51% του μ.κ. της εταιρείας «AIR GREECE» ΑΕΡΟΓΡΑΜΜΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΑΕΡΟΔΡΟΜΗΣΙΣ Α.Ε., μίας εκ των δύο μεγαλυτέρων (πλην ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ) ανταγωνιστριών της τότε στις γραμμές εσωτερικού.

Η AEGEAN έχει υπογράψει συμφωνίες (interline agreements) με αλλοδαπές αεροπορικές εταιρείες για συνεργασία στα δίκτυά τους (αποδοχή εισιτηρίων/επιβατών), οι οποίες λειτουργούν προς το παρόν μονομερώς, καθόσον η AEGEAN δραστηριοποιείται μόνο στο εσωτερικό δίκτυο της χώρας. Επίσης, συμμετέχει στο BSP (Bank Settlement Plan) Ελλάδος και στο IATA Clearing House, καθώς και στα διεθνή συστήματα κρατήσεως θέσεων Galiano, Amadeus, Sabre, Word Span.

Σύμφωνα με τα συγκεντρωθέντα από τη Γραμματεία στοιχεία, ο κύκλος εργασιών της AEGEAN στην εθνική αγορά, τα έτη 1999 και 2000, ανήλθε περίπου στα [άνω των 15] εκατ. Ευρώ και [άνω των 60] εκατ. Ευρώ αντίστοιχα, ενώ ο συνολικός κύκλος εργασιών της και των ελεγχουσών αυτήν εταιρειών (ΤΕΧΝΟΚΑΡ Α.Β.Ε.Ε., ΒΑΚΑΡ Α.Β.Ε.Ε, AUTOELLAS Α.Τ.Ε.Ε, ERGOCAR και ΒΙΤΑΚΑΡ), κατά τα ίδια ως άνω έτη, στην εσωτερική αγορά, ανήλθε περίπου στα [άνω των 200] εκατ. Ευρώ και [άνω των 400] εκατ. Ευρώ αντίστοιχα.

β) Η CRONUS ιδρύθηκε το 1994, και απέκτησε άδεια αερομεταφορέα Α΄ κατηγορίας το 1995. Είναι μέλος του ομίλου Λασκαρίδη και δραστηριοποιείται α) στον τομέα των δημοσίων αεροπορικών μεταφορών εντός και εκτός της ελληνικής επικράτειας με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου, και β) στο χώρο των ναυλωμένων πτήσεων.

Η δραστηριοποίηση της εταιρείας στις τακτικές πτήσεις εξωτερικού ξεκίνησε τον Νοέμβριο 1995 και εσωτερικού τον Νοέμβριο 1997. Επίσης, έχει κατά καιρούς συνεργαστεί και συνάψει συμβόλαια με μεγάλους τουριστικούς πράκτορες, όπως οι TUI, FRAM, COSMAR, COLUMBUS, ALPITOURS, έχει υπογράψει διμερείς συμφωνίες (interline agreements) με αλλοδαπές αεροπορικές εταιρείες για συνεργασία στα δίκτυά τους (αποδοχή εισιτηρίων/επιβατών) και συμμετέχει στο διεθνές σύστημα κρατήσεων θέσεων (CRS) Sabre, σε συνεργασία με δίκτυο ταξιδιωτικών πρακτόρων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ο κύκλος εργασιών της CRONUS στην εθνική αγορά, τα έτη 1999 και 2000, ανήλθε σε [άνω των 55] εκατ. Ευρώ και [άνω των 80] εκατ. Ευρώ περίπου, αντίστοιχα. Σημειωτέον ότι κατά τα ανωτέρω έτη, τα έσοδα της από δρομολόγια εσωτερικού κάλυψαν το [άνω του 30%] και [άνω του 30%] του συνολικού κύκλου εργασιών της. Περαιτέρω, κατά δήλωση των μερών, οι λοιπές εταιρείες του ομίλου Λασκαρίδη δεν πραγματοποιούν κύκλο εργασιών στην Ελλάδα.

ΙΙΙ. Κατά τα οριζόμενα στη κοινοτική και ελληνική νομοθεσία, η αγορά δημόσιων αερομεταφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πλήρως απελευθερωμένη και συνεπώς, οποιαδήποτε αεροπορική εταιρεία εδρεύει σ' αυτήν, μπορεί να εκτελέσει δρομολόγια μεταξύ οποιωνδήποτε σημείων της. Συγκεκριμένα, ο Κανονισμός (ΕΟΚ) 2408/1992 του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1992 για την «Πρόσβαση των κοινοτικών αερομεταφορέων σε δρομολόγια ενδοκοινοτικών αεροπορικών γραμμών» επέτρεψε στους κοινοτικούς αερομεταφορείς να ασκούν δικαιώματα μεταφορών σε ενδοκοινοτικά δρομολόγια. Δυνάμει δε της πρώτης και δεύτερης παραγράφου του άρθρου 2 του Π.Δ. 359/13.9.1996 καταργήθηκε από 1.1.1996 το μέχρι τότε προνομιακό δικαίωμα της Ολυμπιακής Αεροπορίας για αποκλειστική εκμετάλλευση τακτικών δρομολογίων εσωτερικού.

Μέχρι το 1992 η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ, ως εθνικός αερομεταφορέας, είχε την αποκλειστική εκμετάλλευση κάθε είδους αεροπορικής δραστηριότητας στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Μετά το 1992, η δομή της αγοράς των αερομεταφορών άρχισε να αλλάζει, με την σταδιακή απελευθέρωσή της και την είσοδο στο χώρο ιδιωτικών αεροπορικών εταιρειών.

Οι βασικές παράμετροι που επηρεάζουν την είσοδο επιχειρήσεων στην αγορά των αερομεταφορών είναι η πλήρωση των κανονιστικών ρυθμίσεων (άδεια αεροπορικής εκμετάλλευσης/νηολόγησης αεροσκαφών, κ.λπ.), η εξασφάλιση αεροσκαφών και υπηρεσιών συντήρησης, το δίκτυο διανομής, η εξασφάλιση υπηρεσιών επίγειας εξυπηρέτησης και catering στα αεροδρόμια και η εξασφάλιση του προσδιορισμού χρόνου προσγείωσης/απογείωσης στα αεροδρόμια (slots). Πάντως, οι ανωτέρω παράγοντες δεν δημιουργούν σοβαρά εμπόδια εισόδου στην αγορά, όπως αποδεικνύεται και από τα στοιχεία της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ), σύμφωνα με τα οποία, την περίοδο 1992-1999, χορηγήθηκαν 29 άδειες εκμετάλλευσης σε ελληνικούς αερομεταφορείς.

Μετά την εξαγορά της AIR GREECE από την AEGEAN, τρεις είναι οι κυριότεροι ανταγωνιστές στην αγορά των τακτικών αερομεταφορών (εσωτερικού και εξωτερικού), η κρατική ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ (με τις θυγατρικές της) και οι AEGEAN και CRONUS.

Η τάση που επικρατεί παγκοσμίως από τα μέσα της δεκαετίας του '90 στο χώρο των αερομεταφορών είναι αυτή των στρατηγικών συμμαχιών, η οποία δίνει τη δυνατότητα στις εταιρείες να οργανώσουν καλύτερα τα δίκτυά τους και να μειώσουν το λειτουργικό κόστος τους. Έτσι από το τέλος του 1999, από τις 721 αεροπορικές εταιρείες που εκτελούν τακτικές πτήσεις αεροπορικών μεταφορών οι 220 μετέχουν σε κάποια από τις πολυάριθμες συμμαχίες. Το 58,2% των παγκόσμιων μεταφορών κατέχουν 5 μεγάλες συμμαχίες: Star Alliance, One World, Sky Team, KLM-Northwest-Continental, Qualifier Group. Σε αυτές συμμετέχουν σχεδόν όλες οι μεγάλες εταιρείες Lufthansa, British Airways, Swissair, Air France, Sabena, American Airlines, Delta, United Airlines, Air Canada Quantas.

Παρά τους εντυπωσιακούς ρυθμούς ανάπτυξης που

παρουσιάζει την τελευταία πενταετία η αγορά των ελληνικών μεταφορών, οι επιχειρήσεις του κλάδου (κρατικές και ιδιωτικές) είναι ζημιογόνες. Τα ελλείμματα στις ιδιωτικές εταιρείες οφείλονται στην υπερπροσφορά θέσεων για προορισμούς εσωτερικού, στο πολύ ψηλό κόστος επενδύσεων και στο μεγάλο κόστος λειτουργίας, στις προσφορές και στις χαμηλές τιμές εισιτηρίων λόγω του έντονου ανταγωνισμού.

Στον κλάδο αναμένεται: α) οι ρυθμοί ανάπτυξης τα επόμενα δύο χρόνια να κυμανθούν στο 5%, β) το αεροδρόμιο των Σπάτων να αναβαθμίσει την Αθήνα ως διαμετακομιστικό κόμβο στην ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής Μεσογείου, γ) αύξηση του τουριστικού ρεύματος όχι μόνο κατά την περίοδο τέλεσης των Ολυμπιακών αγώνων αλλά και για αρκετά χρόνια μετά το 2004, δ) το πρόγραμμα εκσυγχρονισμού και επέκτασης του δικτύου των ελληνικών (διεθνών και περιφερειακών) αεροδρομίων, που υλοποιεί η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, να συνεισφέρει στην ανάπτυξη, καθιστώντας δυνατή και άνετη την πρόσβαση των επιβατών σε κάθε σημείο της επικράτειας (σύμφωνα με εκτιμήσεις ο ετήσιος τζίρος της αεροπορικής αγοράς θα ξεπεράσει τα 400 δις δρχ. τα επόμενα χρόνια).

IV. Η υπό κρίση συγχώνευση αφορά στους τομείς: α) των δημόσιων αεροπορικών μεταφορών εντός της ελληνικής επικράτειας με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου, στον οποίο δραστηριοποιούνται και οι δύο συγχωνευόμενες εταιρείες, β) των δημοσίων αεροπορικών μεταφορών εκτός της ελληνικής επικράτειας με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου, στον οποίο δραστηριοποιείται μόνο η CRONUS και γ) των ιδιωτικών αεροπορικών μεταφορών (VIP πτήσεις) εντός της ελληνικής επικράτειας και σε κράτη της Ευρωπαϊκής Ενωσης, όπου δραστηριοποιείται η AEGEAN.

Κατά συνέπεια η σχετική αγορά περιλαμβάνει κατ' αρχήν τις υπηρεσίες αερομεταφορών σε διάφορες γραμμές και κάθε αεροπορική γραμμή αποτελεί διακεκριμένη σχετική αγορά, στην έκταση κατά την οποία οι επιβάτες δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τις υπηρεσίες της γραμμής αυτής με τις υπηρεσίες κάποιας άλλης (βλ. και Αποφ. Ε.Α. αριθμ. 105/ΙΙ/1999). Τα ίδια, αναφορικά με τον ορισμό της αγοράς στις υπηρεσίες αερομεταφοράς έχει δεχθεί με σειρά αποφάσεών της η Επιτροπή ΕΕ (βλ. Υποθ. αρ. IV/M.1494 - Marine-Wendel/SairGroup/AOM-1999 και αρ. M/JV-19 KLM-Alitalia-1999) και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (ECR 803-1989 και ECR 323-1994).

Με βάση τα συγκεντρωθέντα από την Γραμματεία στοιχεία, η εταιρεία που θα προκύψει από την κρινόμενη συγχώνευση εκτιμάται ότι θα κατέχει μερίδια άνω του 45% σε όλες τις αεροπορικές γραμμές κορμού[2] και άνω του 40% στη διαπεριφερειακή γραμμή[3] Θεσσαλονίκης-Ρόδου, ενώ στην ευρύτερη αγορά των γραμμών εσωτερικού το μερίδιό της θα ξεπεράσει το 30%. Για τις γραμμές εξωτερικού, στις οποίες δραστηριοποιείται μόνο η CRONUS, καθώς και για την αγορά των VIP πτήσεων δεν υφίστανται επί του παρόντος επαρκή στοιχεία για να εκτιμηθούν τα μερίδια των συγχωνευόμενων εταιρειών.

V.1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται, μεταξύ άλλων, όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις. Συνεπώς, η συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρείας CRONUS από την εταιρεία AEGEAN, συνιστά, κατ' αρχήν, συγκέντρωση εμπίπτουσα στις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου.

Κατά δε το άρθρο 4β παρ. 1 του ιδίου Νόμου, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχεί-ρησης όταν: α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτη-ριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον 35% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε 150.000.000 Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 Ευρώ.

Η υπό κρίση συγχώνευση καλύπτει και τις δύο προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος, ήτοι αυτές του κύκλου εργασιών και του μεριδίου αγοράς, και ως εκ τούτου εμπίπτει ως συγκέντρωση στην οριζόμενη από το νόμο διαδικασία προληπτικού ελέγχου.

2. Κατά την παρ. 3 του άρθρου 4ε του νόμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων μερών, να επιτρέψει παρέκκλιση από την υποχρέωση μη πραγματοποίησης της συγκέντρωσης, που αναφέρεται στην παρ. 1 του ιδίου άρθρου, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μίας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης ή σε βάρος τρίτου.

α) Στην υπό κρίση υπόθεση, σε περίπτωση μη χορήγησης άδειας παρέκκλισης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, η καθυστέρηση πραγματοποίησης της υπό κρίση συγκέντρωσης είναι ικανή, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, να προκαλέσει σοβαρή ζημία στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις για τους ακόλουθους λόγους:

i) Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις παρουσιάζουν ζημίες τόσο για το έτος 2000 όσο και για τα προηγούμενα. Ειδικότερα η ζημία της εταιρείας CRONUS για το έτος 2000 υπολογίζεται σε [...] δισ. δρχ., η οποία προσαυξάνει την μεταφερόμενη ζημία των [...] δισ. δρχ. των προηγουμένων ετών, ενώ η ζημία της AEGEAN σε [...] δισ. δρχ. (χωρίς τον υπολογισμό των αποσβέσεων που ανέρχονται σε

[2] Ήτοι στις γραμμές: Αθήνα - Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Χανιά, Ρόδο και Κέρκυρα, που παρουσιάζουν την μεγαλύτερη επιβατική κίνηση σε ετήσια βάση και έχουν σημαντικό ποσοστό επιβατών που ταξιδεύουν για επαγγελματικούς λόγους.

[3] Ως διαπεριφερειακές νοούνται οι αεροπορικές γραμμές που συνδέουν μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας, όπως η Θεσσαλονίκη και το Ηράκλειο, με «μικρότερους» προορισμούς, καθώς και γραμμές μεταξύ των νησιών, οι περισσότερες των οποίων παρουσιάζουν σημαντική εποχικότητα.

[...] δισ. δρχ.) η οποία προσαυξάνει την μεταφερόμενη ζημία των [...] δισ. δρχ. των προηγουμένων ετών. Η κατάσταση δε αυτή δεν φαίνεται να μεταβάλλεται. Αντιθέτως αναγγέλλεται και πάλι περικοπή παραγωγής πετρελαίου από τις πετρελαιοπαραγωγές χώρες, ενώ τα έξοδα από τη λειτουργία του νέου αεροδρομίου είναι πολλαπλάσια.

Η ανάγκη περιορισμού της σημαντικής καθημερινής ζημίας είναι τόσο έντονη ώστε κάθε ημέρα η οποία προστίθεται με χωριστή λειτουργία των εταιρειών να δημιουργεί σημαντική οικονομική επιβάρυνση και να επηρεάζει τη βιωσιμότητα των εταιρειών, εμποδίζοντας την εξυγίανση και ανάπτυξη τους, ώστε να κινδυνεύουν και οι θέσεις εργασίας του προσωπικού τους και η εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού.

Οι οικονομίες κλίμακας που θα επιτύχει η συγχώνευση, λόγω της καλύτερης χρήσης των μέσων αέρος και εδάφους και της μείωσης των δαπανών, με τον συνδυασμό δρομολογίων και την κατανομή εργασιών, θα βελτιώσουν σημαντικά το αποτέλεσμα. Ειδικότερα το νέο πρόγραμμα επιτυγχάνει σε ετήσια βάση [...] πτήσεις λιγότερες με οικονομικό όφελος [...] δισ. δρχ. περίπου μόνο από μείωση κόστους συντήρησης και καυσίμων. Ανά ημέρα επομένως καθυστερήσεως εκ του λόγου αυτού και μόνο, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις έχουν πρόσθετο κόστος [...] εκατ. δρχ., ποσό σημαντικό για το γενικότερο ζημιογόνο αποτέλεσμα αυτών.

ii) Βάσει του Κανονισμού της ΙΑΤΑ κάθε χρόνο πραγματοποιούνται δύο συνέδρια κατά τα οποία οι αεροπορικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο βόρειο ημισφαίριο κατοχυρώνουν τα δικαιώματά τους ως προς τα ωράρια αφίξεων και αναχωρήσεων για την κίνηση των αεροσκαφών σε συγκεκριμένες ημερομηνίες και ώρες σε συγκεκριμένα αεροδρόμια (slots ή προσδιορισμός χρόνου προσγείωσης/απογείωσης). Το πρώτο συνέδριο γίνεται το Νοέμβριο κάθε έτους και αφορά την θερινή περίοδο (Northern Summer Season, 25 Μαρτίου έως 27 Οκτωβρίου) και το δεύτερο τον Ιούνιο και αφορά την χειμερινή περίοδο (Northern Winter Season, 28 Οκτωβρίου έως 24 Μαρτίου). Την περίοδο μεταξύ του συνεδρίου για την Northern Summer Season και του μηνός Ιανουαρίου γίνονται αναπροσαρμογές στα αιτηθέντα δρομολόγια και επιστροφή όσων slots δεν χρειάζονται στην κάθε αεροπορική επιχείρηση. Μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαρτίου γίνονται ανακατατάξεις εφόσον το επιτρέπει το σύστημα, ενώ στο τέλος Σεπτεμβρίου γίνεται ανασκόπηση της καταστάσεως και καθορίζονται και κατοχυρώνονται τα «παραδοσιακά» (ιστορικά) δικαιώματα χρήσεως.

Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία το συνέδριο για τα χειμερινά δρομολόγια 2001/2002 πρόκειται να λάβει χώρα στο Seattle των ΗΠΑ στις 8-12 Ιουνίου 2001. Σε περίπτωση που δεν γίνει αποδεκτή από την Επιτροπή η κρινόμενη αίτηση τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν θα μπορέσουν να λάβουν μέρος στο ανωτέρω συνέδριο με κοινό εκπρόσωπο, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατός ο από κοινού προγραμματισμός πτήσεων και να μην είναι εφικτή η εξοικονόμηση πόρων (μείωση αριθμού μισθωμένων αεροσκαφών, μείωση αριθμού πτήσεων, κ.λπ.).

Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα από τα μέρη στοιχεία, σε περίπτωση που αεροπορική εταιρεία δεν χρησιμοποιήσει τα slots τα οποία ζήτησε και οριστικοποίησε αντιμετωπίζει πρόβλημα ποινής ή καταχωρίσεώς της σε «μαύρη λίστα», που συνεπάγεται και απώλεια στο μέλλον ιστορικών (παραδοσιακών) slots. Το δικαίωμα των slots, στα περισσότερα αεροδρόμια, θεωρείται ότι αποτελεί σημαντικό στοιχείο ενεργητικού μίας εταιρείας και πολλές φορές διατηρείται ζημιογόνος πτήση προκειμένου να διασφαλισθεί η διατήρησή του.

Πέραν αυτών σημειώνεται ότι τα προγράμματα πτήσεων καταρτίζονται αρκετά πριν την έναρξη κάθε περιόδου και γνωστοποιούνται στις αρμόδιες υπηρεσίες όλων των αεροδρομίων, οι οποίες καταρτίζουν το τελικό πρόγραμμα πτήσεων και χορηγούν τις ειδικές άδειες πτήσεων σε όλες τις αεροπορικές εταιρείες με συγκεκριμένους χρόνους προσγειώσεων και απογειώσεων. Επίσης τα προγράμματα αυτά γνωστοποιούνται σε όλα τα πρακτορεία ταξιδίων με τους σχετικούς τιμοκαταλόγους, ώστε να γίνουν οι κρατήσεις θέσεων με βάση τα δρομολόγια αλλά και το συγκεκριμένο τύπο αεροσκάφους. Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις έχουν αναβάλει την εφαρμογή των παραπάνω μέχρι την λήψη της σχετικής απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού για την ολοκλήρωση της συγχώνευσή τους, με αποτέλεσμα την επιβάρυνση της δυσμενούς οικονομικής τους κατάστασης λόγω των καθυστερήσεων στην υλοποίηση κοινού προγραμματισμού πτήσεων. iii) Η περίοδος κλεισίματος των πτήσεων charters βρίσκεται στο τέλος της. Ως εκ τούτου επείγει ο προγραμματισμός των πτήσεων να γίνει με βάση τις δυνατότητες της κοινής εταιρείας, οι οποίες προφανώς είναι διαφορετικές, λόγω της εξοικονομήσεως πτήσεων από το κοινό πρόγραμμα πτήσεων και της υπάρξεως μεγαλυτέρου στόλου αεροσκαφών.

Οι συμμετέχουσες εταιρείες, προκειμένου να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους κάθε μία χωριστά προς ξένους τουριστικούς πράκτορες για την πραγματοποίηση πτήσεων charters θα πρέπει να προχωρήσουν σε ναύλωση συνολικά [...] αεροσκαφών. Αν όμως χορηγηθεί η άδεια πραγματοποίησης της συγκέντρωσης, οι πτήσεις αυτές θα καλύπτονται από κοινού και θα απαιτούνται μόνο δύο αεροσκάφη που θα πραγματοποιούν κοινά για τις δύο εταιρείες δρομολόγια, με συνέπεια την εξοικονόμηση δαπάνης μέχρι τέλος Οκτωβρίου [...] δισ. δρχ. περίπου, που αναλογεί στο κόστος για την ενοικίαση των δύο επιπλέον αεροσκαφών, το οποίο είναι ιδιαίτερα αυξημένο λόγω της μικρής διάρκειας της εν λόγω σύμβασης και του γεγονότος ότι είναι ήδη αργά για την ενοικίαση αεροσκαφών και οι τιμές στην αγορά είναι αυξημένες.

β) Κατά τη γνώμη όμως ενός μέλους της Επιτροπής δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις ικανοποιήσεως της υπό κρίση αιτήσεως, τούτο δε για λόγους συνδεόμενους με την ιδιότητα της παρέκκλισης ως μέτρου εξαιρετικού και, ταυτόχρονα, ασφαλιστικού χαρακτήρα. Η διπλή αυτή ιδιότητα δεν αναγράφεται ρητώς στη σχετική διάταξη του Ν. 703/77, δηλ. την παρ.3 του άρθρου 4ε, προκύπτει όμως από συστηματική ερμηνεία της εν λόγω διατάξεως, ειδικότερα από το γεγονός ότι εισάγει απόκλιση από τις κανονικώς εφαρμοζόμενες δημοσίας τάξεως διατάξεις των παρ.1 και 2 του άρθρου 4ε, εξαρτώντας μάλιστα την εφαρμογή της από κρίση περί αποφυγής σοβαρού επικείμενου κινδύνου. Η ιδιότητα της παρέκκλισης ως μέτρου ασφαλιστικού χαρακτήρα συνεπάγεται ότι, πέραν της ως άνω προϋποθέσεως (η οποία, κατά την ακριβή διατύπωση του άρθρου 4ε.παρ.3, συνίσταται στο «να απο-

φευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων που αφορά η συγκέντρωση»), η χορήγηση της παρέκκλισης εξαρτάται και από την πιθανολόγηση συνδρομής της θεμελιώδους ουσιαστικού δικαίου προϋποθέσεως του άρθρου 4γ.1, δηλ. η συγκέντρωση να μη μπορεί «να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά». Η δε ιδιότητα του μέτρου εξαιρετικού χαρακτήρα επιβάλλει αυστηρή ερμηνεία των προβλεπομένων προϋποθέσεων, εν προκειμένω τόσο της προϋποθέσεως περί αποφυγής του σοβαρού επικείμενου κινδύνου όσο και της προϋποθέσεως σχετικά με τον περιορισμό ή μη του ανταγωνισμού.

Ως προς την προϋπόθεση αποφυγής του σοβαρού επικείμενου κινδύνου, η κατά τα ανωτέρω αυστηρή ερμηνεία θα πρέπει να έχει την έννοια ότι λαμβάνονται κυρίως υπόψη οι κίνδυνοι που προκύπτουν από απρόβλεπτα περιστατικά και καταστάσεις ή, πάντως, από περιστατικά και καταστάσεις που δεν θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν με επίδειξη μεγαλύτερης επιμέλειας εκ μέρους του αιτούντος την παρέκκλιση, ιδίως δε με ταχύτερη ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τη συγκέντρωση (βλ. και απόφαση Ε.Α.110/ΙΙ/2000). Τούτο όμως ουδόλως συμβαίνει εν προκειμένω, αφού όλα τα περιστατικά και καταστάσεις που θεμελιώνουν την αίτηση παρέκκλισης (αλλά και την πλειοψηφούσα γνώμη περί αποδοχής της) είναι παλαιά ή/και γνωστά στους ενδιαφερομένους, οι οποίοι δεν επέδειξαν την απαιτούμενη επιμέλεια για έγκαιρη υποβολή της κατ'άρθρο 4β γνωστοποιήσεως, αλλά επέλεξαν την οδό της παρεκκλίσεως, μέθοδος η οποία - επιπλέον - αντιβαίνει και στο πνεύμα των περί διαδικασιών διατάξεων του νόμου.

Πέραν του λόγου αυτού, ο οποίος θα επαρκούσε για την απόρριψη της αιτήσεως παρέκκλισης, η μειοψηφούσα άποψη δεν θεωρεί ότι από την αίτηση και από τη διαδικασία πιθανολογήθηκε επαρκώς, στο βαθμό που επιτάσσει η κατά τα ανωτέρω αρχή της αυστηρής ερμηνείας του άρθρου 4ε.3, ότι η υπό συζήτηση συγκέντρωση δεν θα περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά, a fortiori ενόψει και της προ διετίας εξαγοράς της Air Greece από την αιτούσα.. Αυτό αφορά κυρίως τις αεροπορικές γραμμές/αγορές «κορμού» (από Αθήνα προς Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Χανιά, Ρόδο και Κέρκυρα), όπου υπήρχε έντονος ανταγωνισμός των υπό συγκέντρωση επιχειρήσεων, με το συνολικό μερίδιό τους να βρίσκεται σε συνεχή άνοδο έναντι της Ολυμπιακής, προσεγγίζοντας ή και ξεπερνώντας το 45%, χωρίς μάλιστα συγκεκριμένη προοπτική εισόδου νέων επιχειρήσεων, δυνάμει όμως αφορά και άλλες αεροπορικές γραμμές/αγορές.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται κατά πλειοψηφία την από 6.3.2001 αίτηση των εταιρειών «ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΚΡΟΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και επιτρέπει στις αιτούσες παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στις παραγ. 1 και 2 του άρθρου 4ε του Ν. 703/77, όπως ισχύει, για την πραγματοποίηση της από 2.3.2001 συμφωνίας συγχώνευσης των προ της εκδόσεως της οριστικής απόφασης της.

Διευκρινίζει ότι η παρούσα απόφαση δεν προδικάζει την οριστική κρίση και απόφαση της Επιτροπής ως προς τη νομιμότητα της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, βάσει των αρ. 4γ και 4δ του Ν. 703/77, όπως ισχύει, μετά την εξέταση της τελευταίας επί της ουσίας.

Η απόφαση εκδόθηκε την 12η Μαΐου 2001.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
Δημήτρης Ν.Τζουγανάτος	Αικατερίνη Τριβέλη

Απόφαση[1] 196/ΙΙΙ/2001 (3)

Γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία FBB-ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. από τα πιστωτικά ιδρύματα ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ και THE BANK OF NOVA SCOTIA SA και Ιδιώτες Επενδυτές.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 18η Οκτωβρίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος
Μέλη: Ηλίας Βλάσσης,
Θεόδωρος Δεληγιαννάκης,
Δημόκριτος Άμαλλος, κωλυόμενου του τακτικού, Παναγιώτη Μαντζουράνη
Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυόμενου του τακτικού, Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,
Λεωνίδας Νικολούζος,
Θεόδωρος Φορτσάκης, κωλυόμενου του τακτικού, Χαρίσιου Ταγαρά και
Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυόμενου του τακτικού, Νικολάου Βέττα
Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής, Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου

Θέμα της Συνεδρίασης, ήταν η από 2.1.2001, 14.5.2001, 27.6.2001 και 8.8.2001 γνωστοποιηθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος με την επωνυμία FBB-ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (εφεξής FBB ή Νέα Τράπεζα) από τα πιστωτικά ιδρύματα ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ (εφεξής ΑΤΕ) και THE BANK OF NOVA SCOTIA SA (εφεξής BNS) και τους Σταμάτιο Ρέστη, Βασίλειο και Ιωάννη Σαραντίτη, Δημήτριο Θεοδωράκη, Ματρώνα Έγκον, Αθανάσιο Μαρτίνο, Βασίλειο και Αχιλλέα Κωνσταντακόπουλο, Αθανάσιο Τσουκαλά και Πέτρο Δούκα (εφεξής όλα τα ανωτέρω φυσικά πρόσωπα ως «Ιδιώτες Επενδυτές»).

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: α) η ΑΤΕ δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της, Αλεξάνδρου Μεταξά, β) η BNS

[1]Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β΄/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

δια του πληρεξουσίου δικηγόρου, Δημητρίου Κοκκάλη και γ) εκ των Ιδιωτών Επενδυτών, ο Σταμάτιος Ρέστης δια του πληρεξουσίου δικηγόρου, Ζαφείρη Χατζηδημητρίου..

Στην αρχή της Συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και πρότεινε την μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης, η οποία πραγματοποιείται σε δύο φάσεις: α) με την ίδρυση νέας εταιρείας, επί της οποίας έλεγχο θα έχει η ΑΤΕ και β) με την εξαγορά από την νέα εταιρεία στοιχείων ενεργητικού και παθητικού που διαθέτει η BNS στην Ελλάδα, δεδομένου ότι δεν θα περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην αγορά την οποία αφορά και με την προϋπόθεση ότι θα τροποποιηθεί η χρονική διάρκεια της υποχρέωσης παράλειψης ανταγωνισμού που καλούνται να αναλάβουν Ιδιώτες Επενδυτές. Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις των παρισταμένων μερών, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 1η Νοεμβρίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Ι. Με τα από 2.1.2001, 14.5.2001, 27.6.2001, 8.8.2001 και 5.9.2001 έγγραφά τους, τα πιστωτικά ιδρύματα ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ και BANK OF NOVA SCOTIA S.A. και οι νεοσύστατες αλλοδαπές επιχειρήσεις BIOLEAD INVESTMENTS LTD, CAPLIFE INVESTMENTS LTD, KERRYGOLD INVESTMENTS LTD, WT HOLDINGS SA, TSINTSAR Co LTD, THALIS INVESTMENT Co LTD, ACCESS FINANCE CORP, PELFORD HOLDINGS SA, FRAME ENTERPRISES LTD, FOLD HOLDINGS INC και LORREN INVESTMENTS Co. γνωστοποίησαν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την από 14.12.2000 συμφωνία ίδρυσης νέου πιστωτικού ιδρύματος, στο οποίο ήδη έχει χορηγηθεί άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία (σχέδιο καταστατικού, Συμφωνία των αρχικών Μετόχων κ.λπ.) η υπό ίδρυση εταιρεία θα φέρει την επωνυμία FBB - ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και τον διακριτικό τίτλο «FBB - FIRST BUSINESS BANK SA», θα έχει έδρα την Αθήνα, διάρκεια 50 έτη, μετοχικό κεφάλαιο (μ.κ.) 30.000.000.000 δρχ. (ήτοι 80.041.085,84 Ευρώ) και σκοπό την διενέργεια, για δικό της λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, αυτοτελώς ή σε συνεργασία ή κοινοπραξία, του συνόλου των εργασιών και δραστηριοτήτων, που επιτρέπονται σε ημεδαπά πιστωτικά ιδρύματα από την κείμενη νομοθεσία.

Για την επίτευξη του σκοπού της η Νέα Τράπεζα θα αγοράσει, βάσει του από 5.9.2000 προσκομισθέντος Σχεδίου Συμφωνίας Αγοράς και Πώλησης Μετοχών, από τη μέτοχό της BNS, την τραπεζική επιχείρηση και τις δραστηριότητες της τελευταίας στην Ελλάδα, που πραγματοποιούνται μέσω των 7 καταστημάτων της. Κατά δήλωση των μερών, η BNS, μετά τη μεταβίβαση των ανωτέρω δραστηριοτήτων της στη Νέα Τράπεζα, δεν θα διεξαγάγει τραπεζικές εργασίες στην χώρα. Η άδειά της θα ανακληθεί ταυτόχρονα με την χορήγηση της άδειας στη Νέα Τράπεζα από την Τράπεζα της Ελλάδος. Της μεταβίβασης εξαιρούνται, βάσει της Σύμβασης Αγοράς και Πώλησης τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία: [....].

Κατά δήλωση των μερών και κατά το άρθρο 31 του σχεδίου Καταστατικού το μετοχικό κεφάλαιο (μ.κ.) της Νέας Τράπεζας θα καλυφθεί ως ακολούθως:

Α.Τ.Ε.	ποσοστό συμμετοχής 44,00%
Σταμάτιος Ρέστης	21,00%
Βασίλειος Σαραντίτης	4,25%
Ιωάννης Σαραντίτης	4,25%
Δημήτριος Θεοδωράκης	7,00%
BNS SA	5,00%
Ματρώνα Έγκον	4,00%
Πέτρος Δούκας	2,00%
Αθανάσιος Τσουκαλάς	2,00%
Αθανάσιος Μαρτίνος	3,50%
Βασίλειος Κωνσταντακόπουλος	2,85%
Αχιλλέας Κωνσταντακόπουλος	0,15%

Στην από 14.12.00 Συμφωνία Μετόχων, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι η ΑΤΕ, οι Ιδιώτες Επενδυτές και η BNS επιθυμούν τη συμμετοχή της τελευταίας στο μ. κ. της Νέας Τράπεζας με ποσοστό 5% τουλάχιστον για τρία έτη. Κατά την παρ. 10.8 «Ειδική Συμφωνία ΑΤΕ και BNS», μετά την πάροδο 3 ετών από την υπογραφή της Συμφωνίας και για χρονικό διάστημα 1 έτους, η BNS θα έχει δικαίωμα, αλλά όχι την υποχρέωση, να πωλήσει όλες τις μετοχές της στην ΑΤΕ («Put Option») και η ΑΤΕ, με την άσκηση του δικαιώματος αυτού, την υποχρέωση να τις αγοράσει με συγκεκριμένο τίμημα. Αντίστοιχα, για το ίδιο χρονικό διάστημα, η ΑΤΕ έχει δικαίωμα να αγοράσει τις μετοχές της BNS («Call Option») και αντίστοιχα, με την άσκηση του δικαιώματος αυτού, η BNS υποχρεούται να πωλήσει τις μετοχές αυτές στην ΑΤΕ σε συγκεκριμένο τίμημα.

Τέλος, κατά την παρ. 10.8.6 της συμφωνίας, με ορισμένες επιφυλάξεις, στην περίπτωση που η ΑΤΕ επιθυμεί να πωλήσει τουλάχιστον 10% των μετοχών που έχει στην εταιρεία, υποχρεούται να εξασφαλίσει ότι ο υποψήφιος αγοραστής θα απευθύνει ισχυρή και δεσμευτική πρόταση στην BNS, να αγοράσει ταυτόχρονα και όλες τις μετοχές αυτής με το ίδιο τίμημα ανά μετοχή και τους ίδιους όρους, που έχει προσφέρει και για την αγορά των μετοχών της ΑΤΕ. Στην περίπτωση αυτή, η BNS δεν υποχρεούται να πωλήσει τις μετοχές της στην εταιρεία, εκτός εάν αποδεχθεί την προσφορά.

ΙΙ. α) Η ΑΤΕ συστάθηκε στις 27.6.1929, έδρα της είναι η Αθήνα και σκοπός της η διενέργεια τραπεζικών εργασιών και υπηρεσιών, στις οποίες περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η χορήγηση δανείων, πιστώσεων με ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό, προμήθεια χρήσιμων για τη γεωργία ειδών, διευκόλυνση συνεταιριστικών οργανώσεων, κ.λπ.. Είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α) από τον Δεκέμβριο 2000 και βασικός μέτοχος της είναι το ελληνικό δημόσιο, το οποίο συμμετέχει στο μετοχικό της κεφάλαιο σε ποσοστό 75% περίπου.

Η ΑΤΕ διαθέτει δίκτυο 440 καταστημάτων, ενώ σύντομα

αναμένεται η λειτουργία και 30 νέων καταστημάτων στο λεκανοπέδιο Αττικής. Επίσης, δραστηριοποιείται στο εξωτερικό με πέντε (5) καταστήματα (Φρανκφούρτη, Μόναχο, Στουτγάρδη, Ντίσελντορφ και Βερολίνο), τα οποία εκτελούν κυρίως εργασίες καταθέσεων και χορηγήσεων ενώ σύντομα θα προσφέρουν και προϊόντα θυγατρικών εταιρειών της τράπεζας.

Ο κύκλος εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 4β και εξειδικεύεται για τα πιστωτικά ιδρύματα στο άρθρο 4στ παρ. 4 περίπτωση α, εδαφ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, της ΑΤΕ στην εθνική αγορά για τα έτη 1999 και 2000 ανήλθε, κατά δήλωσή της, σε [...]δισεκ. δρχ ή [άνω του 1 δισεκ.] ΕΥΡΩ και [...]δισεκ. δρχ ή [άνω του 1 δισεκ.] ΕΥΡΩ αντίστοιχα.

β) Η BNS έχει έδρα στον Καναδά, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στη Βόρεια Αμερική, απασχολεί συνολικά περί τους 41.000 υπαλλήλους και παρέχει προσωπικές, εμπορικές, επιχειρησιακές και επενδυτικές τραπεζικές υπηρεσίες τόσο σε ιδιώτες όσο και σε επιχειρήσεις και κυβερνήσεις σε περισσότερες από 50 χώρες στον κόσμο. Στην Ελλάδα απέκτησε άδεια λειτουργίας το 1967 και σήμερα διαθέτει επτά (7) υποκαταστήματα και απασχολεί 147 υπαλλήλους.

Κατά δήλωση των μερών, ο κύκλος εργασιών των δραστηριοτήτων της BNS που θα μεταβιβασθούν στην υπό ίδρυση τράπεζα, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 4β και εξειδικεύεται για τα πιστωτικά ιδρύματα στο άρθρο 4στ παρ. 4 περίπτωση α, εδαφ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, στην εθνική αγορά για τα έτη 1999 και 2000 ανήλθε σε [...] δισεκ. δρχ ή [άνω των 50 εκατ.] ΕΥΡΩ και [...] δισεκ. δρχ ή [άνω των 50 εκατ.] ΕΥΡΩ αντίστοιχα.

γ) Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, και οι περισσότεροι των Ιδιωτών επενδυτών, έχουν επιχειρηματική δραστηριότητα. Ειδικότερα:

• Ο Σταμάτιος Ρέστης ελέγχει τις Κυπριακές εταιρείες BIOLEAD INVESTMENTS LTD, CAPLIFE INVESTMENTS LTD και KERRYGOLD INVESTMENTS LTD και τις ελληνικές ATHENS GOLF CLUB AE (αθλητικές εκδηλώσεις και εστιάσεις), ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΚΡΟΑΜΑΤΟΣ ΑΕ (επιχειρήσεις θεάματος), ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΠΕΤΡΟΚΛΑΜΠ ΕΠΕ (εκμετάλλευση χώρων αναψυχής), FRUITA AE (εμπορική, εισαγωγική, εξαγωγική εταιρεία) και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ ΑΕ (επισκευές, μετασκευές πλοίων).

• Ο Αθανάσιος Τσουκαλάς ελέγχει τις Λιβεριανές εταιρείες FRAME ENTERPRISES LTD, FOLD HOLDINGS INC και LORREN INVESTMENTS Co.

• Ο Αθανάσιος Μαρτίνος, την Κυπριακή εταιρεία TRENDGLOBAL HOLDINNG LTD.

• Ο Δημήτριος Θεοδωράκης, ελέγχει την Κυπριακή εταιρεία TSINTSAR Co LTD και συμμετέχει με ποσοστό 28% στο μ.κ. της εταιρείας SWISSTECH ΕΛΛΑΣ ΑΤΕΒΕ (αντιπροσώπευση αλλοδαπών εταιρειών και εμπορία μηχανημάτων).

• Οι Βασίλειος και Ιωάννης Σαραντίτης ελέγχει την αλλοδαπή WT HOLDINGS SA

• Οι Βασίλειος και Αχιλλέας Κωνσταντακόπουλος την Λουξεμβουριανή εταιρεία συμμετοχών PELFORD HOLDING SA και τις ελληνικές ΚΟΣΤΑΚΡΟΥΙΖΙΝΓΚ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΠΥΛΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕ και ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΑΕ.

• Η Ματρώνα Έγκον, την Κυπριακή εταιρεία THALIS INVESTMENT Co LTD, την AGRAVLOS SHIPPING CO SA, που εδρεύει στις Βρετανικές Παρθένες Νήσους, και την ελληνική ΣΕΙΡΙΟΣ ΑΕ (εκμετάλλευση ιδιόκτητων ακινήτων και την διαχείριση ιδιόκτητου σταθμού αυτοκινήτων)

• Ο Πέτρος Δούκας δεν ελέγχει καμία εταιρεία.

III. Όπως προεκτέθηκε οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση για την ίδρυση της Νέας Τράπεζας, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ και BANK OF NOVA SCOTIA SA δραστηριοποιούνται στον κλάδο των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών εν γένει. Στον εν λόγω κλάδο διακρίνονται πολλές ξεχωριστές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, όπως η λιανική τραπεζική (retail banking), η παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες (private banking), η παροχή καινοτομικού κεφαλαίου (venture capital), η παροχή επενδυτικών πιστώσεων και υπηρεσιών (investment banking), η παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε μεγάλες επιχειρήσεις (corporate banking) κ.λπ. Η διάκριση αυτή ακολουθείται από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σειρά αποφάσεων της βάσει του Κανονισμού (ΕΟΚ) 4064/89 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων (βλ. αποφάσεις IV/M 391, IV/M 213 κ.ά).

Στην υπό κρίση συγκέντρωση δεν είναι σκόπιμη η εξέταση του ζητήματος, εάν οι ειδικότερες αγορές προϊόντων και υπηρεσιών του τραπεζικού τομέα αποτελούν ξεχωριστές σχετικές αγορές, δεδομένου ότι, όπως αναλύεται παρακάτω, λόγω των σχετικά μικρών μεριδίων που κατέχουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις στον ελληνικό τραπεζικό κλάδο γενικότερα, σε καμία περίπτωση δεν τεκμηριώνεται δεσπόζουσα θέση ή ενίσχυση της θέσης αυτής.

Έχει γίνει δεκτό (βλ. απόφαση IV/M 319) ότι ορισμένες υπηρεσίες, όπως οι εργασίες λιανικής τραπεζικής (retail banking) και σε κάποιο βαθμό οι εργασίες επενδύσεων, προσφέρονται κυρίως εντός των εθνικών συνόρων, λόγω της προτίμησης των πελατών να συναλλάσσεται στη γλώσσα του με υποκατάστημα τοπικής τράπεζας κυρίως λόγω της παραδοσιακής σχέσης του με αυτήν. Επομένως, ως σχετική γεωγραφική αγορά, όσον αφορά τις εργασίες της λιανικής τραπεζικής (retail banking), μπορεί να θεωρηθεί η ελληνική επικράτεια. Όσο αφορά όμως τις αγορές χρήματος (financial markets), συναλλάγματος και τα παράγωγα προϊόντα (derivative trading) μπορεί να θεωρηθεί ότι σχετική γεωγραφική αγορά είναι κυρίως η διεθνής αγορά, μολονότι οι εργασίες αυτές συνήθως παρέχονται από εθνικά υποκαταστήματα (βλ. σχετική απόφαση IV/M 319). Ωστόσο, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν δεν κρίνεται απαραίτητη η ειδικότερη οριοθέτηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς αλλά ως σχετική γεωγραφική αγορά στην κρινόμενη υπόθεση θεωρείται το σύνολο της ελληνικής Επικράτειας.

IV.α) Κατά το άρθρο 4 παρ. 2, εδαφ. β' του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται, όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της συγκέντρωσης βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 (98/C 66/02), ο έλεγχος

που αποκτάται μπορεί να είναι αποκλειστικός ή κοινός. Και στις δύο περιπτώσεις, ο έλεγχος ορίζεται ως η δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχείρησης με βάση δικαιώματα, συμβάσεις ή οποιαδήποτε άλλα μέσα. Κοινός έλεγχος υφίσταται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μία άλλη επιχείρηση. Ως αποφασιστική επιρροή με την έννοια αυτή νοείται, κατά κανόνα, η εξουσία αναστολής ενεργειών που καθορίζουν την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά μιας επιχείρησης. Σε αντίθεση με τον αποκλειστικό έλεγχο, ο οποίος παρέχει την εξουσία καθορισμού των στρατηγικών αποφάσεων σε μία επιχείρηση από συγκεκριμένο μέτοχο, ο κοινός έλεγχος χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα δημιουργίας αδιεξόδου, λόγω της εξουσίας ενός ή περισσοτέρων μητρικών επιχειρήσεων να απορρίπτουν τις προτεινόμενες στρατηγικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου, οι μέτοχοι αυτοί πρέπει να καταλήξουν σε μια από κοινού συνεννόηση για τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής της κοινής επιχείρησης. Σε εξαιρετικές δε περιπτώσεις, ένας μόνο μέτοχος είναι σε θέση να ασκεί αρνησικυρία στις στρατηγικές αποφάσεις που λαμβάνει μία επιχείρηση, αλλά δεν μπορεί, από μόνος του, να επιβάλει τις εν λόγω αποφάσεις. Αυτό συμβαίνει και όταν η απαιτούμενη απαρτία για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων δημιουργεί στην πράξη δικαίωμα αρνησικυρίας μόνο εκ μέρους ενός από τους μειοψηφούντες μετόχους. Στην περίπτωση αυτή, ο μέτοχος αυτός έχει το ίδιο επίπεδο επιρροής που διαθέτουν κατά κανόνα περισσότεροι μέτοχοι που έχουν κοινό έλεγχο, δηλ. εξουσία για ανατολή λήψης στρατηγικών αποφάσεων. Ωστόσο, ο εν λόγω μέτοχος δεν διαθέτει τις εξουσίες που παρέχονται, κατά κανόνα, σε μία επιχείρηση που διαθέτει αποκλειστικό έλεγχο, δηλ. την εξουσία επιβολής στρατηγικών αποφάσεων. Καθόσον ο μέτοχος αυτός μπορεί να δημιουργήσει αδιέξοδο όπως στις συνήθεις περιπτώσεις του κοινού ελέγχου, αποκτά αποφασιστική επιρροή και συνεπώς έλεγχο κατά την έννοια του νόμου.

Στην υπό κρίση υπόθεση διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

α) Με την από 14.12.2000 Συμφωνία Μετόχων ιδρύεται νέα εταιρεία (FBB) στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχουν 2 πιστωτικά ιδρύματα (ΑΤΕ, BNS) και 10 φυσικά πρόσωπα, με επιχειρηματική δραστηριότητα. Μετά τη σύστασή της, η FBB θα αποκτήσει βάσει Σύμβασης Αγοραπωλησίας, την επιχειρηματική δραστηριότητα της μίας των ιδρυτικών της εταιρειών (BNS) στην Ελλάδα, και η τελευταία θα πάψει να δραστηριοποιείται στη χώρα.

β) Από τη σύνθεση του μ. κ. της FBB δεν προκύπτει αποκλειστικός έλεγχος αυτής από κανένα από τους ιδρυτές-μετόχους της, δεδομένου ότι ο μεγαλύτερος μέτοχος, η ΑΤΕ, θα κατέχει μόνο το 44% του μ.κ. της, ο επόμενος μεγαλύτερος Στ. Ρέστης 21% και οι λοιποί 10 μέτοχοι, καθένας χωριστά, μερίδια κάτω του 5%.

γ) Κατά το άρ. 20 του σχεδίου Καταστατικού, αλλά και σύμφωνα με τη Συμφωνία Μετόχων, που κατά δήλωσή τους βρίσκεται σε ισχύ, η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) της FBB θα βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται/αντιπροσωπεύονται σ' αυτή μέτοχοι εκπροσωπούντες τουλάχιστον το 1/5 του καταβεβλημένου μ.κ. και λαμβάνει αποφάσεις με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη συνέλευση. Εξαιρετική απαρτία 2/3 απαιτείται όπου νόμος ορίζει.

δ) Παρότι στο άρ. 9 του Καταστατικού προβλέπεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της FBB (i) θα αποτελείται από 3 έως 15 μέλη, εκλεγόμενα από την Γ.Σ. αυτής με μυστική ψηφοφορία και κατά απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται σ' αυτή και (ii) θα βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται σ' αυτό το ½ πλέον 1 των μελών και οι αποφάσεις θα λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρισταμένων μελών, χωρίς να υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου σε περίπτωση ισοψηφίας, στα άρθρα 8 και 9 της από 14.12.00 Συμφωνίας Μετόχων προβλέπεται - όπως και ισχύει τελικά τουλάχιστον για το πρώτο Δ.Σ. της εταιρείας - ότι θα αποτελείται από 11 μέλη από τα οποία 4 θα προτείνονται από την ΑΤΕ, 2 από τον Στ. Ρέστη και από 1 μέλος από τους (i) Δημ. Θεοδωράκη, (ii) Μ. Εγκον, (iii) Π. Δούκα και Αθ. Τσουκαλά και (iv) Βασίλειο και Ιωάννη Σαραντίτη, ενώ το 11ο μέλος θα είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος.

ε) Κατά τις παρ. 8.3 και 8.5 της Συμφωνίας, το 11μελές Δ.Σ. της FBB θα βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τουλάχιστον 7 μέλη του, και τουλάχιστον 1 από αυτά έχει προταθεί από την ΑΤΕ. Λαμβάνει τις αποφάσεις του με απλή πλειοψηφία των ψήφων των μελών που παρίστανται στη συνεδρίαση. Εξαιρετικά, απαιτείται πλειοψηφία 8 μελών, για αποφάσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, (i) καθορισμό της στρατηγικής της εταιρείας, (ii) οποιοδήποτε θέμα που συνιστά απόκλιση από τον τελευταίο εγκεκριμένο και εφαρμοζόμενο Ετήσιο Προϋπολογισμό ή και Ετήσιο Επιχειρηματικό Σχέδιο και (iii) εκλογή του Διευθύνοντα Συμβούλου και εκχώρηση αρμοδιοτήτων σ' αυτόν.

Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι, η μέτοχος μειοψηφίας ΑΤΕ θα ασκεί έλεγχο στην υπό ίδρυση Τράπεζα FBB, αφού θα έχει τη δυνατότητα ματαίωσης της λήψης αποφάσεων που αφορούν στην εμπορική στρατηγική συμπεριφορά της (Βλπ. και αποφ. ΕΑ 78/ΙΙ/1999 INFO QUEST-ΙΑΣΩΝ, 79/ΙΙ/1999 INFO QUEST-AMERICAN COMPUTERS & ENGINEERS, 169/ΙΙΙ/2000 ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ και CAISSE NATIONALE DE GREDIT AGRICOLE S.A.).

Όσον αφορά την περίπτωση κοινού ελέγχου, αυτός θα μπορούσε να ασκείται επί της Νέας Τράπεζας αφενός από την ΑΤΕ και αφετέρου από τα 10 φυσικά πρόσωπα/επιχειρηματίες, σε περίπτωση που οι τελευταίοι δρούσαν συλλογικά εκ των πραγμάτων λόγω ισχυρών κοινών συμφερόντων μεταξύ τους ή ασκούσαν σκοπίμως κοινή πολιτική.

Τα 10 φυσικά πρόσωπα θα ορίζουν από κοινού τον Αντιπρόεδρο της FBB και θα προτείνουν τον Διευθύνοντα Σύμβουλο αυτής, ο οποίος θα επιλέγεται από το Δ.Σ. της με αυξημένη πλειοψηφία 8 μελών και θα έχει όλες τις εξουσίες και αρμοδιότητες διοίκησης και διαχείρισης της εταιρείας που θα του ανατεθούν από το Δ.Σ.. Σε περίπτωση που τα άνω φυσικά πρόσωπα διαφωνήσουν στην επιλογή των δύο (προτεινομένων από αυτούς) μελών του Δ.Σ. δημιουργείται αδιέξοδο, καθώς δεν υφίσταται σχετική πρόβλεψη στη Συμφωνία Μετόχων ή στο Καταστατικό.

Παρά ταύτα, τα ανωτέρω δεν επαρκούν για να στοιχειοθετήσουν κοινή δράση των Ιδιωτών Επενδυτών και κοινό έλεγχο της Νέας Τράπεζας από αυτούς και την ΑΤΕ.

Συνεπώς, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η υπό κρίση υπόθεση αφορά συγκέντρωση, που εμπίπτει στις διατά-

ξεις του άρθρου 4επ. του Ν. 703/77, όπως ισχύει, και η οποία πραγματοποιείται σε δύο φάσεις. Σε πρώτη φάση ιδρύεται νέα εταιρεία (FBB) η οποία σε δεύτερη φάση, θα αγοράσει από την μέτοχο μειοψηφίας (5%) BNS, τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, που η τελευταία έχει στην Ελλάδα (πλην ορισμένων, που αναφέρονται ανωτέρω). Η δε πωλήτρια, BNS, μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των δραστηριοτήτων της στην Νέα Τράπεζα, δεν θα ασκεί αυτόνομη δραστηριότητα και δεν θα συμμετέχει σε καμία άλλη επιχείρηση στη χώρα.

β) Κατά την παρ. 1. του άρ. 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν: α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον 35% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε 150.000.000 Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 Ευρώ. Κατά την παρ. 2 του ιδίου άρθρου η προθεσμία των 10 ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις, που αναφέρονται ανωτέρω, ενώ κατά την παρ. 3 σε γνωστοποίηση υποχρεούται: α) σε περίπτωση που η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η καθεμία από αυτές, β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων.

Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση για το λόγο ότι πληρούται η μία τουλάχιστον των δύο προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος, αυτή του κύκλου εργασιών.

Συνεπώς, υπήρχε υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της συγκέντρωσης, πράγμα το οποίο έπραξαν εμπρόθεσμα τα συμμετέχοντα μέρη και συνεπώς και η ΑΤΕ, αφού η από 14.12.2000 συμφωνηθείσα συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 2.1.2001.

γ) Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Η θέση που κατέχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη με βάση το σύνολο του ενεργητικού τους, της καταθέσεις τους, τις χορηγήσεις, τα υποκαταστήματα ανά τη χώρα και τον αριθμό των εργαζομένων, σε σχέση με τα αντίστοιχα συνολικά μεγέθη των Τραπεζών που λειτουργούν στη χώρα μας είναι τέτοια που δεν εκτιμάται ότι θα προκαλέσει περιορισμό του ανταγωνισμού, που θα προέκυπτε από την λειτουργία ή την ενίσχυση προϋπάρχουσας δεσπόζουσας θέσης.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, της 31.12.00, δραστηριοποιούνται συνολικά τριάντα πέντε (35) τράπεζες (14 ελληνικές και 21 αλλοδαπές), πέντε (5) ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί (Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων, Ασπίς Στεγαστική, Ε.Τ.Β.Α και Ε.Τ.Ε.Β.Α) καθώς και δέκα τρεις (13) συνεταιριστικές τράπεζες.

Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών που υποδηλώνουν τη σχετική θέση που κατέχει μία τράπεζα στον πιστωτικό κλάδο (ήτοι σύνολο ενεργητικού, καταθέσεις κάθε μορφής, χορηγήσεις) αλλά και του εύρους και της ποικιλίας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, η Εθνική Τράπεζα κατέχει την πρώτη θέση.

Η υπό ίδρυση Τράπεζα FBB, μετά την εξαγορά των περιουσιακών στοιχείων της BNS, θα κατέχει μερίδια κάτω του 1% τόσο στο σύνολο των καταθέσεων όσο και στα σύνολα των χορηγούμενων πιστώσεων και του ενεργητικού των εταιρειών του κλάδου. Η δε ΑΤΕ φέρεται να συγκεντρώνει το 9,93% του συνόλου των καταθέσεων (η ΕΤΕ το 30,98% και η ALPHA το 16,69%), το 13,84% του συνόλου των χορηγήσεων (η ΕΤΕ το 20,81% και η ALPHA το 16,81%) και το 9,95% του συνόλου του ενεργητικού (η ΕΤΕ το 26,33% και η ALPHA το 16,96%). Τα μέρη δίνουν μερίδια περί το 0,5% όσον αφορά την BNS, ενώ για την ΑΤΕ δίνουν μερίδια 13%, 18% και 12% αντίστοιχα.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, μετά την πώληση της ΙΟΝΙΚΗΣ και την συγχώνευση της EFG EUROBANK με την ΕΡΓΑΣΙΑΣ, χαρακτηρίζεται από την παρουσία δύο ισχυρών ομίλων της ΕΘΝΙΚΗΣ και της ALPHA ενώ σημαντικοί ανταγωνιστές είναι οι όμιλοι της ΑΤΕ της EFG EUROBANK ERGASIAS, της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ και της ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Όσον αφορά την παρουσία των ξένων τραπεζών την σημαντικότερη θέση κατέχουν η CITIBANK και η ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ, οι οποίες συγκεντρώνουν το 4,7% και 1,32% αντίστοιχα του συνόλου των καταθέσεων, το 2% και 2,26% αντίστοιχα του συνόλου των χορηγήσεων ενώ κατέχουν το 3,35% και 1,36% αντίστοιχα του συνολικού ενεργητικού.

Η τάση συγκέντρωσης που χαρακτηρίζει την ελληνική τραπεζική αγορά δεν αναμένεται ότι θα περιορίσει τον ανταγωνισμό, αντίθετα αυτός εκτιμάται πως θα ενταθεί λόγω της συμμετοχής της χώρας μας στο ενιαίο νομισματικό και οικονομικό περιβάλλον της ΟΝΕ, αλλά και των τεχνολογικών εξελίξεων, που έχουν ραγδαίους ρυθμούς.

Ειδικότερα η τεχνολογική πρόοδος, όπως αυτή εκφράζεται μέσω των προοπτικών ανάπτυξης που έχουν τα συστήματα προσφοράς εξ αποστάσεως τραπεζικής εξυπηρέτησης, θα εντείνει ακόμη περισσότερο τον ανταγωνισμό μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων. Επιπλέον οι μικρές Τράπεζες επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους στην προσφορά επιλεκτικών υπηρεσιών και προϊόντων που απευθύνονται σε συγκεκριμένες ομάδες καταναλωτών

δ) Οι «δευτερεύοντες περιορισμοί» είναι εκείνοι που συμφωνούνται μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών μιας συγκέντρωσης και περιορίζουν την ελευθερία δράσης τους στην αγορά.

Οι εν λόγω περιορισμοί για να είναι σύννομοι πρέπει, σύμφωνα με την ανακοίνωση (2001/C 188/03) της Επιτροπής σχετικά με τους δευτερεύοντες περιορισμούς, να είναι άμεσα συνδεόμενοι με το κύριο αντικείμενο της συγκέντρωσης και αναγκαίοι για την πραγματοποίησή της, υπό την έννοια ότι, εάν δεν υπήρχαν, η συγκέντρωση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ή θα μπορούσε μόνο υπό περισσότερο αβέβαιες συνθήκες, με αισθητά υψηλότερο κόστος, σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και με πολύ περισσότερες δυσχέρειες. Για να προσδιορισθεί δε εάν ένας περιορισμός είναι αναγκαίος ή όχι, πρέπει να ληφθεί υπόψη όχι μόνο η φύση του, αλλά επίσης να εξασφαλιστεί ότι η διάρκεια, το αντικείμενο και το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του δεν υπερβαίνουν εκείνα που εύλογα απαιτούνται για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης.

Οι ρήτρες που περιορίζουν το δικαίωμα του πωλητή να αγοράζει ή να διακρατεί μετοχές σε εταιρεία που ανταγωνίζεται τη μεταβιβαζόμενη επιχείρηση θεωρούνται ότι σχετίζονται άμεσα με τη συγκέντρωση και είναι απαραίτητες για την πραγματοποίησή της, εκτός αν απαγορεύουν στον πωλητή να αγοράζει ή να διακρατεί για επενδυτικούς σκοπούς μετοχές που δεν του παρέχουν, άμεσα ή έμμεσα, διαχειριστικές λειτουργίες ή ουσιαστική επιρροή σε εταιρεία που ανταγωνίζεται τη μεταβιβαζόμενη επιχείρηση.

Οι υποχρεώσεις μη άσκησης ανταγωνισμού που επιβάλλονται στον πωλητή κατά τη μεταβίβαση μιας επιχείρησης ή τμήματός της μπορούν να είναι αναγκαίες για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και να συνδέονται άμεσα με αυτήν, υπό την έννοια ότι για να μπορέσει να επωφεληθεί πλήρως από την αξία των μεταβιβαζομένων περιουσιακών στοιχείων, ο αγοραστής πρέπει να απολαύει κάποιας προστασίας από τον ανταγωνισμό του πωλητή, η οποία θα του επιτρέψει να εξασφαλίσει την αφοσίωση της πελατείας και να αφομοιώσει την αποκτώμενη τεχνογνωσία.

Η μέχρι τώρα εμπειρία της ΕΕ κατέδειξε ότι όταν η μεταβίβαση επιχείρησης περιλαμβάνει στοιχεία φήμης και πελατείας και τεχνογνωσίας, οι ρήτρες μη ανταγωνισμού δικαιολογούνται γενικά για περιόδους έως και τριών ετών, ενώ όταν η μεταβίβαση περιλαμβάνει μόνο τη φήμη και πελατεία, οι ρήτρες δικαιολογούνται για περιόδους έως και δύο ετών. Το δε γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής μιας ρήτρας μη ανταγωνισμού θα πρέπει κανονικά να περιορίζεται στη ζώνη στην οποία ο πωλητής προσέφερε τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες πριν τη μεταβίβαση. Τέλος, η ισχύς των ρητρών μη ανταγωνισμού πρέπει να περιορίζεται στα προϊόντα και σε υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο δραστηριότητας της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης.

Οι ρήτρες μη προσέλκυσης προσωπικού θα πρέπει να εκτιμώνται με τον ίδιο τρόπο όπως οι ρήτρες μη ανταγωνισμού.

Στην υπό κρίση υπόθεση υφίστανται οι παρακάτω δευτερεύοντες περιορισμοί:

Στο άρθρο 16 παρ. 1 της από 14.12.00 Συμφωνίας ορίζεται ότι οι Ιδιώτες Επενδυτές για όσο χρόνο θα δεσμεύονται από τη Συμφωνία, δεν θα συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα σε τράπεζα, στην Ελλάδα, η οποία ανταγωνίζεται ή επιδιώκει να ανταγωνιστεί την νεοϊδρυθείσα επιχείρηση (εκτός από παθητικές επενδύσεις σε Τράπεζες εισηγμένες στο ΧΑΑ, οι οποίες δεν υπερβαίνουν σε ποσοστό το 5% του μ.κ. των εταιρειών αυτών). Της υποχρέωσης αυτής εξαιρούνται οι Αθ. Τσουκαλάς και Π. Δούκας καθώς επίσης και η ΑΤΕ.

Κατά την συζήτηση της υποθέσεως κατατέθηκε ότι οι Αθ. Τσουκαλάς και Π. Δούκας, εξαιρούνται της παραπάνω δέσμευσης, λόγω του ότι ασχολούνται με τα τραπεζικά θέματα, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει με τους λοιπούς ιδιώτες επενδυτές, για τους οποίους στόχος του περιορισμού είναι να εστιάσουν το ενδιαφέρον και τις προσπάθειές τους στην υπό ίδρυση Τράπεζα FBB.

Στην παρ. 5.05 «Μη Ανταγωνισμός» του Σχεδίου Συμφωνίας Αγοράς και Πώλησης Μετοχών αναφέρεται ότι, «από και μετά την Ημερομηνία Ολοκλήρωσης της Συμφωνίας για ένα διάστημα τριών (3) ετών, ο Πωλητής (ήτοι η BNS), ο ίδιος είτε μέσω συνδεδεμένων με αυτόν (επιχειρήσεων) δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν είτε μέσω καταστήματος είτε μέσω άλλου ιδρύματος με μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, για τον ίδιο ή γι' αυτούς, εργασίες οι οποίες θα είναι ανταγωνιστικές με την Επιχείρηση όπως διεξάγεται κατά την Ημερομηνία Ολοκλήρωσης της Συμφωνίας. Από την ανωτέρω απαγόρευση εξαιρείται η επένδυση από τον Πωλητή ή η απόκτηση ή σύναψη εμπορικού καθολικού, συγχώνευσης ή μορφής κοινοπραξίας ή ομόρρυθμης εταιρείας με φυσικό πρόσωπο, το οποίο δεν έχει περισσότερο του 10% των συνολικών ενοποιημένων εσόδων προερχομένων από ανταγωνιστική επιχείρηση στην Ελλάδα, υπό τον όρο ότι δεν θα χρησιμοποιεί την επωνυμία «The Bank of Nova Scotia». Όσον αφορά τα στοιχεία της «Διατηρημένης Επιχείρησης» ο Πωλητής δεν υπόκειται σε περιορισμούς, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα ιδρύσει μόνιμο ίδρυμα στην Ελλάδα για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής, αλλά μπορεί να διατηρήσει ένα μικρό γραφείο στην Ελλάδα, μέσω του οποίου θα μπορέσει να εισπράξει τα «Εξαιρούμενα Δάνεια».

Επίσης στην παρ. 5.06 «Οχι Δελεασμός» αναφέρεται ότι ο Πωλητής (ήτοι η BNS), από και μετά την Ημ/νία Κλεισίματος για χρονικό διάστημα τριών (3) χρόνων, μετά την Ημερομηνία Ολοκλήρωσης, η BNS και οι θυγατρικές της δεν θα προτρέψουν, άμεσα ή έμμεσα, οποιουσδήποτε από τους υπαλλήλους της πωληθείσας επιχείρησης ή πελάτη αυτής, να παύσει να συνεργάζεται με την πωληθείσα επιχείρηση χωρίς τη συγκατάθεση του Αγοραστή δηλ. της Νέας Τράπεζας.

Κατά την κρίση της Επιτροπής, ο περιορισμός της παρ. 1 του άρθρου 16 της από 14.12.00 Συμφωνίας δεν κρίνεται αναγκαίος για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και ως εκ τούτου θα πρέπει να απαλειφθεί. Οι λοιποί περιορισμοί είναι άμεσα συνδεδεμένοι με την υπό κρίση συγκέντρωση, αναγκαίοι για την πραγματοποίηση της και δεν υπερβαίνουν το λογικό και αναγκαίο μέτρο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμος λόγος απαγόρευσης της από 2.1.2001 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, η οποία πραγματοποιεί-

ται με την από 14.12.2000 Συμφωνία για την ίδρυση του πιστωτικού ιδρύματος FBB-ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ από την ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ, την BANK OF NOVA SCOTIA S.A. και 10 ιδιώτες επενδυτές και την μετέπειτα απόκτηση από την νεοϊδρυθείσα τράπεζα της επιχειρηματικής δραστηριότητας της BANK OF NOVA SCOTIA S.A. στην Ελλάδα.

Η απόφαση εκδόθηκε την 1η Νοεμβρίου 2001.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
Δημήτρης Τζουγανάτος

Η Γραμματέας
Αικατερίνη Τριβέλη

Απόφαση[1] 197/ΙΙΙ/2001 (4)

Προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77, όπως ισχύει, της συγχώνευσης των εταιρειών ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ΚΡΟΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 11η Οκτωβρίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος
Μέλη: Ηλίας Βλάσσης,
Θεόδωρος Δεληγιαννάκης,
Παναγιώτης Μαντζουράνης
Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,
Αλεξάνδρα Μικρουλέα, κωλυόμενου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου,
Ιωάννης Κατσουλάκος,
Χαρίσιος Ταγαράς και
Γεώργιος Τριανταφυλλάκης κωλυόμενου του τακτικού Νικολάου Βέττα
Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν η από 6.3.2001 προηγούμενη γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77, όπως ισχύει, της συγχώνευσης των εταιρειών ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με διακριτικό τίτλο (δ.τ.) «AEGEAN AIRLINES» (εφεξής AEGEAN) και ΚΡΟΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με δ.τ. «CRONUS AIRLINES».

Στη Συνεδρίαση παρέστησαν α) για την εταιρεία AEGEAN ο Γενικός Διευθυντής και νόμιμος εκπρόσωπός αυτής, Δημήτρης Γερογιάννης, μετά της πληρεξούσιας δικηγόρου της, Κλεονίκης-Μαρίας Παύλου και β) για την εταιρεία ΚΡΟΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής και νόμιμος εκπρόσωπος αυτής, Ιωσήφ Μαστοραντωνάκης, μετά των πληρεξουσίων δικηγόρων της Ιωάννη Δρυλλεράκη και Εμμανουήλ Δρυλλεράκη.

Στην αρχή της συζήτησης, τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγησή της Γραμματείας και πρότεινε την μη απαγόρευση της από 6.3.2001, γνωστοποιηθείσας σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης, η οποία πραγματοποιείται με την από 2.3.2001 συμφωνία συγχώνευσης των εταιρειών AEGEAN και CRONUS, διότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αφορά. Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι και νόμιμοι εκπρόσωποι των υπό συγχώνευση εταιρειών, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις των μερών, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης αναφερόμενοι και στο υπόμνημα που θα καταθέσουν.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία στα ενδιαφερόμενα μέρη μέχρι την 18η Οκτωβρίου 2001 για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 8η Νοεμβρίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσαν εγγράφως και προφορικώς τα ενδιαφερόμενα μέρη,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Στις 6.3.2001 οι εταιρείες ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με δ.τ. «AEGEAN AIRLINES» και ΚΡΟΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ με δ.τ. «CRONUS AIRLINES», γνωστοποίησαν στην Επιτροπή, Ανταγωνισμού (Ε.Α), σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/77, όπως ισχύει, την από 2.3.2001 συμφωνία συγχώνευσής τους.

ΙΙ. Στις 2.3.2001 και 6.8.2001 υπεγράφησαν, μεταξύ αφενός των φυσικών προσώπων Θεοδώρου Ε. Βασιλάκη, Εμμανουέλλας συζ. Θ. Βασιλάκη, Ευτύχιου Θ. Βασιλάκη και Γεωργίου Θ. Βασιλάκη, των εδρευουσών στην Αργυρούπολη Αττικής εταιρειών AUTOHELLAS A.T.E.E., BAKAP A.B.E.E. και ΤΕΧΝΟΚΑΡ Α.Β.Ε.Ε. και της εδρεύουσας στη νήσο Guernsey (Channel Islands) εταιρείας TRANSMARINE LTD, (καλούμενοι όλοι ως «ο Βασικός Μέτοχος της AEGEAN»), αφετέρου της εδρεύουσας στο Δουβλίνο, Ιρλανδίας, εταιρείας GLENCORK PROPERTY LTD (καλούμενη ως «ο Βασικός Μέτοχος της CRONUS») και εκ τρίτου των εταιρειών AEGEAN και CRONUS, συμφωνία μετόχων και τροποποιητική αυτής, δυνάμει των οποίων οι δύο τελευταίες εταιρείες θα συγχωνευθούν με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη, και στο μετοχικό κεφάλαιο της ενοποιημένης εταιρείας θα συμμετέχουν οι νυν μέτοχοι της AEGEAN με (συνολικό) ποσοστό 75% και οι νυν μέτοχοι της CRONUS με (συνολικό) ποσοστό 25%.

Σκοπός της συγχώνευσης είναι η από κοινού συνέχιση των δραστηριοτήτων της AEGEAN και της CRONUS προ-

[1] Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β΄/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

κειμένου: (i) να δημιουργηθεί μία ισχυρή αεροπορική εταιρεία που θα μπορέσει να επιβιώσει μέσα στο πλαίσιο του εντεινόμενου ανταγωνισμού μεταξύ των Ελληνικών και ξένων αεροπορικών εταιρειών, (ii) να επιτευχθεί καλύτερη, ορθολογικότερη και αποτελεσματικότερη οργάνωση και συντονισμός των δύο συγχωνευομένων εταιρειών, (iii) να συντελεσθεί έτσι σημαντική βελτίωση της αποδοτικότητας τους και (iv) να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας.

III. 1) Η AEGEAN, ιδρύθηκε το 1988 ως Ε.Π.Ε και μετετράπη σε Α.Ε. τον Ιανουάριο 1995. Έχει έδρα την Αργυρούπολη, κατέχει από το 1999 άδεια αερομεταφορέα Α΄ κατηγορίας και δραστηριοποιείται στους τομείς α) των δημόσιων αεροπορικών μεταφορών εντός της ελληνικής επικράτειας με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου και β) στον τομέα των ιδιωτικών αεροπορικών μεταφορών (VIP πτήσεις) εντός της ελληνικής επικράτειας και σε κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι η πρώτη ελληνική ιδιωτική εταιρεία που απέκτησε άδεια αερομεταφορέα για επιβατικές μεταφορές μετά την απελευθέρωση της ελληνικής αγοράς αερομεταφορών. Το διάστημα 1992-1999 κατείχε άδεια αερομεταφορέα Β΄ κατηγορίας και δραστηριοποιείτο στο χώρο των ναυλωμένων πτήσεων, κυρίως αεροταξί. Το 1994 έγινε μέλος του ομίλου Βασιλάκη και το 1999 στο μετοχικό της κεφάλαιο εισήλθε με σημαντικό ποσοστό η εταιρεία ΜΙΝΩΪΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ε. (εφεξής ΜΙΝΩΙΚΕΣ) από την οποία η AEGEAN εξαγόρασε το 51% του μ.κ. της εταιρείας «AIR GREECE» ΑΕΡΟΓΡΑΜΜΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΑΕΡΟΔΡΟΜΗΣΙΣ Α.Ε., μίας εκ των δύο μεγαλυτέρων (πλην ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ) ανταγωνιστριών της τότε στις γραμμές εσωτερικού.

Η AEGEAN έχει υπογράψει συμφωνίες (interline agreements) με αλλοδαπές αεροπορικές εταιρείες για συνεργασία στα δίκτυά τους (αποδοχή εισιτηρίων/επιβατών), οι οποίες λειτουργούν προς το παρόν μονομερώς, καθόσον η AEGEAN δραστηριοποιείται μόνο στο εσωτερικό δίκτυο της χώρας. Επίσης, συμμετέχει στο BSP (Bank Settlement Plan) Ελλάδος και στο IATA Clearing House, καθώς και στα διεθνή συστήματα κρατήσεως θέσεων Galiano, Amadeus, Sabre, Word Span. Οι πωλήσεις των εισιτηρίων γίνονται σε στενή συνεργασία με τους ταξιδιωτικούς πράκτορες και από τα γραφεία της εταιρείας, κατ' αναλογία 70% και 30% αντίστοιχα.

Η AEGEAN αποτελεί την πρώτη ιδιωτική αεροπορική εταιρεία στην Ελλάδα που προσέφερε διαφοροποιημένο προϊόν (Business/Economy Class) σε όλες τις πτήσεις εσωτερικού, ενώ στη συνέχεια ακολούθησαν η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ (Ο.Α.) και η CRONUS.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία της Ε.Α., ο κύκλος εργασιών της AEGEAN στην εθνική αγορά, τα έτη 1999 και 2000, ανήλθε περίπου στα [άνω των 15] εκατ. Ευρώ και [άνω των 60] εκατ. Ευρώ αντίστοιχα, ενώ ο συνολικός κύκλος της εταιρείας και των ελεγχουσών αυτήν εταιρειών (ΤΕΧΝΟΚΑΡ Α.Β.Ε.Ε., ΒΑΚΑΡ Α.Β.Ε.Ε, AUTOELLAS Α.Τ.Ε.Ε, ERGOCAR και ΒΙΤΑΚΑΡ), κατά τα ίδια ως άνω έτη, στην εσωτερική αγορά, ανήλθε περίπου στα [άνω των 200] εκατ. Ευρώ και [άνω των 400] εκατ. Ευρώ αντίστοιχα.

2) Η CRONUS ιδρύθηκε το 1994, έχει έδρα την Ηλιούπολη και απέκτησε άδεια αερομεταφορέα Α΄ κατηγορίας το 1995. Είναι μέλος του ομίλου Λασκαρίδη και δραστηριοποιείται α) στον τομέα των δημοσίων αεροπορικών μεταφορών εντός και εκτός της ελληνικής επικράτειας με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου, και β) στο χώρο των ναυλωμένων πτήσεων.

Η δραστηριοποίηση της εταιρείας στις τακτικές πτήσεις εξωτερικού ξεκίνησε τον Νοέμβριο 1995 και εσωτερικού τον Νοέμβριο 1997. Επίσης, έχει κατά καιρούς συνεργαστεί και συνάψει μακροχρόνια συμβόλαια με μεγάλους τουριστικούς πράκτορες, όπως οι TUI, FRAM, COSMAR, COLUMBUS, ALPITOURS, έχει υπογράψει διμερείς συμφωνίες (interline agreements) με αλλοδαπές αεροπορικές εταιρείες για συνεργασία στα δίκτυά τους (αποδοχή εισιτηρίων/επιβατών) και συμμετέχει στο διεθνές σύστημα κρατήσεων θέσεων (CRS) Sabre, σε συνεργασία με δίκτυο ταξιδιωτικών πρακτόρων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η εταιρεία διαθέτει δικά της γραφεία στο εσωτερικό [Αθήνα (2), Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Ρόδο, Χανιά, Κω και Λέρο] καθώς και GSAs στην Κύπρο, σε 5 πόλεις της Αυστραλίας και στο Τόκυο. Στο εξωτερικό έχει γραφεία στους προορισμούς Λονδίνο, Παρίσι, Ρώμη, Φρανκφούρτη, Μόναχο, Ντύσελντορφ και Στουτγάρδη. Επίσης, συμμετέχει στο BSP (Bank Settlement Plan) της IATA για τις αγορές Ελλάδας, Ιταλίας, Γαλλίας, Γερμανίας και Αγγλίας, είναι μέλος της IATA και αποτελεί τη μεγαλύτερη ελληνική ιδιωτική αεροπορική εταιρεία στο χώρο των πτήσεων εξωτερικού, σε όρους μεταφορικού έργου.

Ο κύκλος εργασιών της CRONUS στην εθνική αγορά, τα έτη 1999 και 2000, ανήλθε σε [άνω των 55] εκατ. Ευρώ και [άνω των 80] εκατ. Ευρώ περίπου, αντίστοιχα. Σημειωτέον ότι κατά τα ανωτέρω έτη, τα έσοδα της από δρομολόγια εσωτερικού κάλυψαν το [άνω του 30%] και [άνω του 30%] του συνολικού κύκλου εργασιών της. Περαιτέρω, κατά δήλωση των μερών, οι λοιπές εταιρείες του ομίλου Λασκαρίδη δεν πραγματοποιούν κύκλο εργασιών στην Ελλάδα.

IV. 1. Όπως σημειώνουν οι συγχωνευόμενες εταιρείες στην παρ.2.1(στ) της γνωστοποίησης, τον έλεγχο της Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) των μετόχων και τη Διοίκηση της εταιρείας θα έχουν οι μέτοχοι της απορροφούσας εταιρείας. Οι μέτοχοι, όμως, της απορροφώμενης θα διατηρήσουν αυξημένα δικαιώματα μειοψηφίας και θα συμμετέχουν ως μειοψηφία σε 15μελές Διοικητικό Συμβούλιο.

1α. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις παρ. 5.1., 5.4. και 5.6.1. της Συμφωνίας Συγχώνευσης, στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της ενοποιημένης εταιρείας, το οποίο θα είναι 15μελές, τα μέλη θα διορίζονται ως ακολούθως:

- Ο Βασικός Μέτοχος της AEGEAN (όμιλος Βασιλάκη) θα δικαιούται να διορίζει [...] μέλη (μεταξύ των οποίων και τον Πρόεδρο, και την πρώτη 5ετία και ένα [...] μέλος, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας, όπως αναφέρεται παρακάτω), εφόσον το (συνολικό) ποσοστό του στην ενοποιημένη εταιρεία θα είναι τουλάχιστον [...]%,
- Ο Βασικός Μέτοχος της CRONUS (Όμιλος Λασκαρίδη) θα δικαιούται να διορίζει [...] μέλη εφόσον το ποσοστό του στην ενοποιημένη εταιρεία είναι τουλάχιστον [...]%,
- Η μέτοχος της AEGEAN, εταιρεία ΜΙΝΩΪΚΕΣ, η οποία καλείται στην συμφωνία ως «ο Στρατηγικός Επενδυτής» θα δικαιούται να διορίζει [...] μέλη, εφόσον το ποσοστό της είναι τουλάχιστον [...]%,

• Οι μέτοχοι της AEGEAN, εταιρείες DYSTAL και OSIRIS (συμφερόντων Δαυίδ), θα λογίζονται ως [...] δικαιούμενος να διορίζει [...]μέλη εφόσον τα ποσοστά του αθροιστικά φθάνουν τουλάχιστον το [...]%, και

• Οι μέτοχοι της AEGEAN, εταιρείες TALIVARA (συμφερόντων Ιωάννου), CANTEL (συμφερόντων Κωνσταντακόπουλου) και ΠΕΙΡΑΙΩΣ θα δικαιούνται διορίζουν από [...]μέλη εφόσον το ποσοστό κάθε μίας στην ενοποιημένη εταιρεία είναι τουλάχιστον [...]%.

• Ο εκάστοτε Διευθύνων Σύμβουλος της ενοποιημένης εταιρείας θα εκλέγεται από τους μετόχους ως ex-officio μέλος του Δ.Σ. Σημειωτέον ότι για μία [...]ετία από την ολοκλήρωση της συγχώνευσης, την ευθύνη διοίκησης και διαχείρισης της ενοποιημένης εταιρείας θα έχει ο Βασικός Μέτοχος της AEGEAN, ο οποίος θα επιλέγει και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο αυτής.

• Πρόεδρος δε του Δ.Σ. θα εκλέγεται ο Θ. Βασιλάκης, για όσο χρονικό διάστημα επιθυμεί ο ίδιος να κατέχει τη θέση αυτή

Οι αποφάσεις του Δ.Σ. θα λαμβάνονται με τα συνήθη ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας που ορίζονται από τις διατάξεις του κ.ν.2190/20, πλην των περιπτώσεων της παρ.5.5. της Σύμβασης, όπου προβλέπεται ότι:

α) Η θετική ψήφος των συμβούλων του Δ.Σ. που διορίζονται από τους Βασικούς Μετόχους είναι απαιτούμενη για τη λήψη αποφάσεων επί θεμάτων που αφορούν, μεταξύ άλλων, και τη δραστική αλλαγή των δραστηριοτήτων της εταιρείας, η οποία θα περιλαμβάνει π.χ. πτήσεις μακράς αποστάσεως πέραν των [...] ωρών ή χρησιμοποίηση με οποιοδήποτε τρόπο (αγορά, μίσθωση κ.λπ.) αεροσκάφους χωρητικότητας άνω των [...] θέσεων κ.λπ.

β) Απαιτείται πλειοψηφία [...] μελών του Δ.Σ. για αποφάσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, και με την επιφύλαξη της πρόβλεψης της προηγούμενης υπό στοιχ. α) παραγράφου,

• την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αεροσκαφών, [...]

• τη λειτουργική μίσθωση αεροσκαφών διάρκειας [...], και

• σύμβαση με εταιρεία που ελέγχεται από ή συνδέεται με οποιοδήποτε τρόπο με τον όμιλο του Βασικού Μετόχου της AEGEAN.

Όσον αφορά τη λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) των μετόχων της ενοποιημένης εταιρείας, στην παρ. 6.2. της Συμφωνίας προβλέπεται η θετική ψήφος όλων των Βασικών Μετόχων για τη λήψη απόφασης επί θεμάτων που αφορούν, μεταξύ άλλων, επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, ή τροποποίηση άρθρων του καταστατικού, τα οποία ρυθμίζουν ή κατοχυρώνουν δικαιώματα των Βασικών Μετόχων.

Τα δικαιώματα και οι ιδιαίτερες ρυθμίσεις της Συμφωνίας ισχύουν εφόσον ο Βασικός Μέτοχος της AEGEAN είναι κύριος μετοχών της ενοποιημένης εταιρείας που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το [...]% του μετοχικού κεφαλαίου της, πλην των ανωτέρω δικαιωμάτων αρνησικυρίας για τα οποία αρκεί ποσοστό [...]%, ο δε Βασικός Μέτοχος της CRONUS είναι κύριος μετοχών που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το [...]% του μετοχικού της κεφαλαίου. (βλ. παρ.8.2. Συμφωνίας)

2. Μέχρι το τέλος του 2002 οι συγχωνευόμενες εταιρείες και στη συνέχεια η ενοποιημένη θα χρησιμοποιούν ισότιμα τα ονόματα της CRONUS και της AEGEAN σε αεροσκάφη, γραφεία, πρακτορεία, αεροδρόμια, Check-in, ταμεία, αίθουσες αεροδρομίων, οχήματα, πινακίδες, έντυπα κ.αλ., με εξαίρεση την ηλεκτρονική και έντυπη διαφήμιση, για την οποία θα υπάρξει ειδικότερη συμφωνία μεταξύ των μερών. (Βλ. παρ. 1.4. Συμφωνίας)

V. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η αγορά δημόσιων αερομεταφορών είναι πλήρως απελευθερωμένη και συνεπώς, οποιαδήποτε αεροπορική εταιρεία εδρεύει σ' αυτήν, μπορεί να εκτελέσει δρομολόγια μεταξύ οποιωνδήποτε σημείων της. Συγκεκριμένα, ο Κανονισμός (ΕΟΚ) 2408/1992 του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1992 για την «Πρόσβαση των κοινοτικών αερομεταφορέων σε δρομολόγια ενδοκοινοτικών αεροπορικών γραμμών» επέτρεψε στους κοινοτικούς αερομεταφορείς να ασκούν δικαιώματα μεταφορών σε ενδοκοινοτικά δρομολόγια. Δυνάμει δε της πρώτης και δεύτερης παραγράφου του άρθρου 2 του Π.Δ. 359/13.9.1996 καταργήθηκε από 1.1.1996 το μέχρι τότε προνομιακό δικαίωμα της Ολυμπιακής Αεροπορίας για αποκλειστική εκμετάλλευση τακτικών δρομολογίων εσωτερικού.

Ο Κανονισμός (ΕΟΚ) 2408/1992 δεν διακρίνει μεταξύ τακτικών και έκτακτων πτήσεων από κοινοτικούς αερομεταφορείς από και προς την Ελλάδα και για τις πτήσεις αυτές δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση παρά μόνο σχετική γνωστοποίηση.

Τα θέματα χορήγησης αδειών (εμπορικής) εκμετάλλευσης σε νέους αερομεταφορείς και ο έλεγχος της πορείας των αεροπορικών εταιρειών καθορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΟΚ) 2407/1992, σύμφωνα με τον οποίο, οι μικρές εταιρείες πρέπει: «ανά πάσα στιγμή να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι έχουν ίδια κεφάλαια τουλάχιστον 80.000 Ecu». Για τις μεγαλύτερες εταιρείες προβλέπεται ότι «οι αρχές μπορούν, ανά πάσα στιγμή, όταν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις οικονομικών προβλημάτων σε αερομεταφορέα στον οποίο έχουν χορηγήσει άδεια, να ελέγχουν τη χρηματοοικονομική του απόδοση και να αναστέλλουν ή να ανακαλούν την άδεια εάν εκτιμούν ότι ο αερομεταφορέας δεν μπορεί πλέον να αντιμετωπίσει τις υφιστάμενες και δυνητικές υποχρεώσεις του για περίοδο δώδεκα μηνών. Οι εν λόγω αρχές μπορούν επίσης να χορηγούν προσωρινή άδεια, μέχρις ότου αναδιοργανωθεί οικονομικά ο αερομεταφορέας, με την προϋπόθεση ότι δεν διακυβεύεται η ασφάλεια».

Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ (Ο.Α.), ως εθνικός αερομεταφορέας, είχε μέχρι το 1992, την αποκλειστική εκμετάλλευση κάθε είδους αεροπορικής δραστηριότητας στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Μετά το 1992, η δομή της αγοράς των αερομεταφορών άρχισε να αλλάζει, με την σταδιακή απελευθέρωσή της και την είσοδο στο χώρο ιδιωτικών αεροπορικών εταιρειών.

Οι βασικές παράμετροι που επηρεάζουν την είσοδο επιχειρήσεων στην αγορά των αερομεταφορών είναι η πλήρωση των κανονιστικών ρυθμίσεων (άδεια αεροπορικής εκμετάλλευσης/νηολόγησης αεροσκαφών, κ.λπ.), η εξασφάλιση αεροσκαφών και υπηρεσιών συντήρησης, το δίκτυο διανομής, η εξασφάλιση υπηρεσιών επίγειας εξυπηρέτησης και catering στα αεροδρόμια και η εξασφάλιση των δικαιωμάτων ως προς τα ωράρια αφίξεων και αναχω-

ρήσεων για την κίνηση των αεροσκαφών σε συγκεκριμένες ημερομηνίες και ώρες σε συγκεκριμένα αεροδρόμια (slots ή προσδιορισμός χρόνου προσγείωσης/απογείωσης).

Για τη δραστηριοποίηση νέων εταιρειών στον τομέα των αερομεταφορών στην Ελλάδα απαιτείται καταρχήν η παροχή τεχνικής αδείας από τη Διεύθυνση Πτητικών Προτύπων (Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών) και εν συνεχεία η παροχή άδειας αερομεταφορέα από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (Καν.Ε.Κ. 2407/92).

Η διαδικασία αυτή είναι μεν χρονοβόρα αλλά δεν αποτελεί εμπόδιο για μια εταιρεία που αποφασίζει να προβεί στις απαραίτητες επενδύσεις για την είσοδό της σ' αυτή την αγορά.

Η απαιτούμενη επένδυση για την είσοδο και δραστηριοποίηση στην αγορά των αερομεταφορών και μάλιστα με άδεια Α΄ κατηγορίας είναι πολύ υψηλή και η απόδοσή της αμφίβολη.

Πάντως, οι ανωτέρω παράγοντες δεν φαίνεται να αποτελούν σοβαρά εμπόδια εισόδου στην αγορά, αφού, σύμφωνα με στοιχεία που προσκομίστηκαν στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, την περίοδο 1992-1999 χορηγήθηκαν 29 άδειες εκμετάλλευσης σε ελληνικούς αερομεταφορείς, ενώ το ίδιο χρονικό διάστημα ανακλήθηκαν 10 άδειες εταιρειών, οι οποίες είτε είχαν οικονομικά προβλήματα, είτε παρέμεναν αδρανείς ή δεν κατόρθωσαν να αναπτύξουν ικανοποιητικό αεροπορικό έργο και έπαυσαν να λειτουργούν.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, πέραν των συμμετεχουσών στη συγχώνευση εταιρειών, σοβαρά ζημιογόνες είναι οι περισσότερες των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο, μεταξύ των οποίων και η Ο.Α..

Σχετικά με τις ετήσιες πληρότητες των αεροπορικών εταιρειών δεν υπάρχουν ασφαλή στοιχεία, καθώς οι εταιρείες μετατρέπουν συχνά τις χωρητικότητες (αριθμό θέσεων) των αεροσκαφών τους χωρίς να το γνωστοποιούν στην ΥΠΑ.

Αλλοδαπές εταιρείες που εκτελούν πτήσεις charters στην Ελλάδα και έχουν το δικαίωμα να πωλούν εισιτήρια για τις πτήσεις αυτές, στο βαθμό που απομένουν κενές θέσεις, είναι η Αγγλική AIR 2000 και οι Γερμανικες HAPAG LLOYD και CONDOR. Οι εταιρείες αυτές δε διαθέτουν εγκατάσταση στην ελληνική επικράτεια, ούτε και μονάδα συντήρησης αεροσκαφών.

Τέλος, σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε η Επιτροπή Ανταγωνισμού, τον Ιούνιο 2000, δώδεκα (12) εταιρείες κατείχαν άδεια αερομεταφορέα Β' κατηγορίας με δραστηριότητα κυρίως στο χώρο των ναυλωμένων πτήσεων (αεροταξί, μεταφορά στελεχών επιχειρήσεων, ασθενών κ.λπ.), της μεταφοράς εμπορευμάτων και των αεροπορικών εφαρμογών .

Στο χώρο των αερομεταφορών, η τάση που επικρατεί παγκοσμίως από τα μέσα της δεκαετίας του ΄90 είναι αυτή των στρατηγικών συμμαχιών, η οποία δίνει τη δυνατότητα στις εταιρείες για βελτίωση της οργάνωσης των δικτύων τους και μείωση του λειτουργικού κόστους τους. Από τις 721 αεροπορικές εταιρείες που εκτελούν τακτικές πτήσεις αεροπορικών μεταφορών παγκοσμίως οι 220 μετέχουν σε κάποια από τις πολυάριθμες συμμαχίες. Το δε 58% περίπου των παγκόσμιων μεταφορών εκτελείται από 5 μεγάλες συμμαχίες, τις Star Alliance, One World, Sky Team, KLM-Northwest-Continental, Qualifier Group. Σε αυτές συμμετέχουν σχεδόν όλες οι μεγάλες εταιρείες, όπως οι Lufthansa, British Airways, Swissair, Air France, Sabena, American Airlines, Delta, United Airlines, Air Canada Quantas

Διεθνείς συμφωνίες μεταξύ των αεροπορικών εταιρειών Α΄ κατηγορίας με έδρα στην Ελληνική επικράτεια, δεν έχουν συναφθεί, με εξαίρεση την Ο.Α., η οποία έχει συνάψει παρόμοιες συμφωνίες με αεροπορικές εταιρείες κάποιων χωρών της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής.

Στην εγχώρια αγορά, το αποτέλεσμα της προσπάθειας ιδιωτικοποίησης του εθνικού αερομεταφορέα (Ο.Α.) αναμένεται να σηματοδοτήσει σημαντικές ανακατατάξεις.

Γενικά, στον κλάδο αναμένεται: α) οι ρυθμοί ανάπτυξης τα επόμενα δύο χρόνια να κυμανθούν στο 5%, β) το αεροδρόμιο των Σπάτων να αναβαθμίσει την Αθήνα ως διαμετακομιστικό κόμβο στην ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής Μεσογείου, γ) αύξηση του τουριστικού ρεύματος όχι μόνο κατά την περίοδο τέλεσης των Ολυμπιακών αγώνων αλλά και για αρκετά χρόνια μετά το 2004, δ) το πρόγραμμα εκσυγχρονισμού και επέκτασης του δικτύου των ελληνικών (διεθνών και περιφερειακών) αεροδρομίων, που υλοποιεί η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, να συνεισφέρει στην ανάπτυξη, καθιστώντας δυνατή και άνετη την πρόσβαση των επιβατών σε κάθε σημείο της επικράτειας (σύμφωνα με εκτιμήσεις ο ετήσιος τζίρος της αεροπορικής αγοράς θα ξεπεράσει τα 400 δις δρχ. τα επόμενα χρόνια).

Οι συμμετέχουσες στη συγχώνευση εταιρείες, στην από 9.10.2001 επιστολή τους, σημειώνουν ότι: «Η κρίση η οποία μαστίζει τις αεροπορικές εταιρείες (άσχετα από τα πρόσφατα γεγονότα τρομοκρατικών επιθέσεων) είναι εμφανής στη σχετική αγορά. Ήδη από την εταιρεία Galaxy έχει αφαιρεθεί η άδεια εκμετάλλευσης και έχει σταματήσει τις πτήσεις της, η δε εταιρεία Hellenic Star έχει αναστείλει τις πτήσεις της. Παρά την αναμενόμενη αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης του κλάδου κατά τα επόμενα χρόνια κατά 5%, ήδη παρουσιάζεται μείωση της επιβατικής κίνησης σε μηνιαία βάση με ρυθμό 12%-25% κατά τους μήνες Απρίλιο έως Αύγουστο 2001 σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2000 και με επιπλέον μείωση, μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, της τάξεως, αυτή τη στιγμή, του 4%-5%.»

Επιπλέον, στη Γραμματεία γνωστοποιήθηκαν εκτιμήσεις της ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ, βάσει των οποίων ο κλάδος των αερομεταφορών στην Ελλάδα παρουσίασε ανάπτυξη λόγω της απελευθέρωσης της αγοράς και της εισόδου νέων εταιρειών σ' αυτήν. Μερικές από τις αρχικές προσπάθειες απέτυχαν λόγω αδυναμίας των εταιρειών να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις της αγοράς.

Η αρχική ραγδαία αύξηση της αγοράς προήλθε από τον χαμηλό ναύλο που προσέφεραν οι νεοεισερχόμενες εταιρείες. Οι χαμηλές τιμές των εισιτηρίων οδήγησαν στην αύξηση της επιβατικής κίνησης. Όταν όμως και οι νέες αεροπορικές εταιρείες εφάρμοσαν διαφορετική (υψηλότερη) τιμολογιακή πολιτική, η αύξηση της επιβατικής κίνησης άρχισε να παρουσιάζει κάμψη.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες και η οικονομική κινητικότητα που θα δημιουργηθεί με την υποστήριξη του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αναμένεται να οδηγήσουν σε περαιτέρω, περιορισμένη όμως, αυξητική τάση στην αγορά.

Οι αεροπορικές εταιρείες που εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σήμερα στην αγορά, ιδιαιτέρως των εσωτερικών πτήσεων, είναι οι CRONUS και AEGEAN. Η συγχώνευση της τελευταίας με την Air Greece αύξησε τα μερίδια αγοράς της, ιδιαίτερα στα δρομολόγια Αθήνα - Ηράκλειο, Αθήνα - Χανιά, Αθήνα - Ρόδος και Αθήνα - Θεσσαλονίκη όπου δραστηριοποιείτο η Air Greece. Οι προαναφερθείσες αεροπορικές εταιρείες αποτελούν ουσιαστικά τους κύριους ανταγωνιστές της ΟΑ στις πτήσεις εσωτερικού και ιδιαίτερα στα δρομολόγια όπου δραστηριοποιούνται και οι τρεις.

Σύμφωνα με στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της Γραμματείας της Επιτροπής, εκτιμάται ότι στο εσωτερικό η ζήτηση τα επόμενα 5 χρόνια δεν θα έχει τους αυξανόμενους ρυθμούς του παρελθόντος και δεν θα επιχειρηθεί η είσοδος νέων αεροπορικών εταιρειών, λαμβάνοντας υπόψη και την τεράστια προσφορά θέσεων. Η εποχικότητα της κίνησης προς και από προορισμούς του εξωτερικού καθώς και το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μερίδιο της αύξησης αναμένεται να απορροφηθεί από τις εταιρείες που ανήκουν στις μεγάλες συμμαχίες, είναι δύο σημαντικοί παράγοντες που δεν ενθαρρύνουν στο μέλλον τη δημιουργία άλλων επιχειρήσεων στον κλάδο. Στον κλάδο των ναυλωμένων πτήσεων είναι δυνατόν να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις.

Περαιτέρω, παρά την αύξηση της τουριστικής κίνησης η προσφορά και η ζήτηση στον τομέα των αερομεταφορών τείνει να έχει σταθεροποιητικές τάσεις, οφειλόμενη σε παράγοντες όπως: η αύξηση των ναύλων λόγω του αυξημένου λειτουργικού κόστους των αερομεταφορέων, οι συσσωρευμένες από προηγούμενες χρήσεις ζημίες τους, τα νέα επιβληθέντα τέλη χρήσεως στο Νέο Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, καθώς και ο εναλλακτικός και εν πολλοίς ανταγωνιστικός τρόπος μεταφοράς με πλοία νέας τεχνολογίας, με χαμηλότερο κόστος και σε ταχύτατο χρόνο.

Τέλος, αναμένεται ότι θα υπάρξουν συμφωνίες μεταξύ αεροπορικών εταιρειών που θα στοχεύουν στη μείωση του κόστους λειτουργίας τους, στην πρόσβαση σε νέες αγορές και στην επίτευξη μεγαλύτερης πληρότητας. Τούτο θα βοηθήσει στην επικράτηση υγιών αερομεταφορέων, με υψηλό δείκτη ασφαλείας πτήσεων. Αναφορικά με την υπό εξέταση συγχώνευση εκτιμά ότι δεν θα λειτουργήσει αποθαρρυντικά για την είσοδο νέων αεροπορικών εταιρειών.

VI. Οι τιμές και η εν γένει τιμολογιακή πολιτική των αεροπορικών εταιρειών καθορίζονται πλέον ελεύθερα με βάση τον Κανονισμό Ε.Κ. 2409/92, αρκεί οι τιμές να μη διαμορφώνονται κάτω του κόστους.

VII. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους, ενώ η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή, στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Η παρούσα συγκέντρωση αφορά, κατ' αρχήν, στους τομείς α) των δημόσιων αεροπορικών μεταφορών εντός της ελληνικής επικράτειας με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου, στον οποίο δραστηριοποιούνται και οι δύο συγχωνευόμενες εταιρείες, β) των δημοσίων αεροπορικών μεταφορών εκτός της ελληνικής επικράτειας με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου, στον οποίο δραστηριοποιείται μόνο η CRONUS και γ) των ιδιωτικών αεροπορικών μεταφορών (VIP πτήσεις) εντός της ελληνικής επικράτειας και σε κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου δραστηριοποιείται η AEGEAN.

Κατά συνέπεια η σχετική αγορά στην υπό κρίση υπόθεση περιλαμβάνει κατ' αρχήν τις υπηρεσίες αερομεταφορών σε διάφορες γραμμές και κάθε αεροπορική γραμμή αποτελεί διακριτή σχετική αγορά, στην έκταση κατά την οποία οι επιβάτες δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τις υπηρεσίες της γραμμής αυτής με τις υπηρεσίες κάποιας άλλης. Τα ίδια, αναφορικά με τον ορισμό της αγοράς στις υπηρεσίες αερομεταφοράς έχει δεχθεί με σειρά αποφάσεών της η Επιτροπή ΕΕ (Υποθ. αρ. IV/M.1494 - Marine-Wendel/SairGroup/AOM-1999 και αρ. M/JV-19 KLM-Alitalia-1999) και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (ECR 803-1989 και ECR 323-1994).

α. Με βάση την πυκνότητα της κίνησης επιβατών, την εποχικότητα και την μερική τους υποκατάσταση από άλλα μέσα μεταφοράς, οι γραμμές εσωτερικού μπορούν να διακριθούν σε:

i. Γραμμές κορμού: Αθήνα - Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Χανιά, Ρόδο και Κέρκυρα. Οι γραμμές αυτές παρουσιάζουν την μεγαλύτερη επιβατική κίνηση σε ετήσια βάση και έχουν σημαντικό ποσοστό επιβατών που ταξιδεύουν για επαγγελματικούς λόγους. Υπολογίζεται ότι τα 6 μεγαλύτερα αεροδρόμια της χώρας εξυπηρετούν συνολικά το 80% περίπου των επιβατών .

ii. Αθήνα - (λοιποί προορισμοί) νησιωτικής χώρας. Οι εν λόγω γραμμές παρουσιάζουν σημαντική εποχικότητα λόγω τουρισμού.

iii. Αθήνα - (λοιποί προορισμοί) ηπειρωτικής Ελλάδας

iv. Διαπεριφερειακές γραμμές. Πρόκειται για γραμμές οι οποίες συνδέουν μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας, όπως η Θεσσαλονίκη και το Ηράκλειο, με «μικρότερους» προορισμούς, καθώς και γραμμές μεταξύ των νησιών, οι περισσότερες των οποίων παρουσιάζουν σημαντική εποχικότητα.

Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στη Γραμματεία της Επιτροπής στοιχεία, η εταιρεία που θα προκύψει από τη συγχώνευση θα κατέχει μερίδια (βάσει αριθμού διακινούμενων επιβατών) περί το 40% και άνω στις γραμμές κορμού και άνω του 40% στη διαπεριφερειακή γραμμή Θεσσαλονίκης-Ρόδου, ενώ στην ευρύτερη αγορά των γραμμών εσωτερικού το μερίδιό της θα ξεπεράσει το 30%. Η ετήσια αύξηση των μεριδίων των εν λόγω εταιρειών είναι σημαντική με αντίστοιχη σημαντική απώλεια μεριδίου της ΟΑ.

β. Στις γραμμές εξωτερικού στις οποίες δραστηριοποιείται η CRONUS ο ανταγωνισμός είναι έντονος καθώς σ' αυτές εκτελούν δρομολόγια μεγάλες αλλοδαπές αεροπορικές εταιρείες αλλά και άλλες ελληνικές.

Περαιτέρω, στις γραμμές εξωτερικού, όπου δραστηριοποιείται κατ' ουσίαν μόνο η CRONUS, η εταιρεία πλησιάζει σε μερίδια αγοράς τα κατώφλια του νόμου μόνο στους προορισμούς Αθήνα/Θεσσαλονίκη-Στρασβούργο.

γ. Οι πτήσεις VIP, στις οποίες δραστηριοποιείται η AEGEAN, λόγω της φύσης τους δεν έχουν προκαθορισμένα δρομολόγια ή προορισμούς, αλλά διαμορφώνονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις κάθε πελάτη.

Στον χώρο αυτό, κυριότερος ανταγωνιστής της AEGEAN, στην Ελλάδα, είναι εταιρεία INTERJET, η οποία ανήκει στον όμιλο εταιρειών Interamerican.

Τα μερίδια αγοράς για τα έτη 1998 και 1999, υπολογίζεται ότι ανήλθαν σε 80% και 60% αντίστοιχα για την AEGEAN και 20% και 40% αντίστοιχα για την Interjet. Σήμερα, τα μέρη εκτιμούν ότι το ποσοστό εκάστης στην εν λόγω αγορά κυμαίνεται στο 50%. Σημειώνεται ότι τα παραπάνω ποσοστά αφορούν πτήσεις με αεροπλάνα τύπου Jet.

VIII. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις και β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή όταν μία ή περισσότερες ανεξάρτητες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων.

Συνεπώς, κατά την κρίση της Επιτροπής, συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρείας CRONUS από την εταιρεία AEGEAN, συνιστά, κατ' αρχήν, συγκέντρωση εμπίπτουσα στις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου.

Σχετικά με τον έλεγχο της νέας εταιρείας που θα προκύψει από τη συγχώνευση επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

Κατά το άρθρο 4 παρ.3 του νόμου, ο έλεγχος (επιχείρησης) απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, και β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης.

Βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 (98/C 66/02), «Ο έλεγχος που αποκτάται μπορεί να είναι αποκλειστικός ή κοινός. Και στις δύο περιπτώσεις, ο έλεγχος ορίζεται ως η δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχείρησης με βάση δικαιώματα, συμβάσεις ή οποιαδήποτε άλλα μέσα» και «Κοινός έλεγχος υφίσταται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μία άλλη επιχείρηση. Ως αποφασιστική επιρροή με την έννοια αυτή νοείται, κατά κανόνα, η εξουσία αναστολής ενεργειών που καθορίζουν την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά μιας επιχείρησης. Σε αντίθεση με τον αποκλειστικό έλεγχο, ο οποίος παρέχει την εξουσία καθορισμού των στρατηγικών αποφάσεων σε μία επιχείρηση από συγκεκριμένο μέτοχο, ο κοινός έλεγχος χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα δημιουργίας αδιεξόδου, λόγω της εξουσίας ενός ή περισσοτέρων μητρικών επιχειρήσεων να απορρίπτουν τις προτεινόμενες στρατηγικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου, οι μέτοχοι αυτοί πρέπει να καταλήξουν σε μια από κοινού συνεννόηση για τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής της κοινής επιχείρησης.»

Ο κοινός έλεγχος μπορεί να έχει τη μορφή:

α) είτε της ύπαρξης ίσων δικαιωμάτων ψήφου ή εκπροσώπησης στα όργανα λήψης αποφάσεων,

β) είτε της ύπαρξης δικαιωμάτων αρνησικυρίας, με την έννοια ότι απαιτείται η σύμφωνη γνώμη συγκεκριμένου μετόχου ή εταίρου, ή, κατά περίπτωση, του(των) εκπροσώπου(-ων) του στα όργανα διοίκησης για τη λήψη αποφάσεων σε σημαντικά θέματα, όπως ο διορισμός της διοίκησης, η έγκριση του προϋπολογισμού, το επιχειρηματικό πρόγραμμα ή οι επενδύσεις ή άλλα θέματα που είναι σημαντικά στα πλαίσια της συγκεκριμένης αγοράς της κοινής επιχείρησης (χρησιμοποιούμενη τεχνολογία, νέες σειρές προϊόντων κ.λπ.),

γ) είτε της κοινής άσκησης δικαιωμάτων ψήφου από δύο ή περισσότερους μετόχους ή εταίρους, ο καθένας από τους οποίους έχει μειοψηφική συμμετοχή, εφόσον οι μειοψηφικές αυτές συμμετοχές, υπολογιζόμενες όλες μαζί, σχηματίζουν πλειοψηφία δικαιωμάτων ψήφου, οι δε κάτοχοί τους θα ενεργούν πάντοτε από κοινού κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου τους, πράγμα που μπορεί να προκύπτει είτε από σχετική δεσμευτική (εξωεταιρική) συμφωνία, είτε από τα πράγματα, όπως π.χ. όταν υπάρχουν ισχυρά κοινά συμφέροντα μεταξύ των μειοψηφούντων μετόχων ή εταίρων (προηγούμενη ύπαρξη δεσμών μεταξύ τους, απόκτηση συμμετοχών μέσω συντονισμένων ενεργειών κ.λπ.), με αποτέλεσμα να μην μπορούν να ενεργήσουν ο ένας εναντίον του άλλου κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους όσον αφορά την κοινή επιχείρηση.

Με βάση τα προαναφερθέντα υπό IV, σχετικά με την λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας, που θα προκύψει από την συγχώνευση, η Επιτροπή κρίνει τα δικαιώματα μειοψηφίας προσπορίζουν και στους δύο Βασικούς Μετόχους της ενοποιημένης εταιρείας την δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού στη λήψη αποφάσεων σε σημαντικά θέματα και δη σε θέματα εμπορικής στρατηγικής συμπεριφοράς της επιχείρησης, ώστε αυτή να καθίσταται κοινή μεταξύ τους επιχείρηση.

3. Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 4 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, «Οι πράξεις συμπεριλαμβανομένης της σύστασης κοινής επιχείρησης, που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα το συντονισμό της συμπεριφοράς σε θέματα ανταγωνισμού επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες, δεν αποτελούν συγκέντρωση κατά την παρ. 2 στοιχ. β'. Η δημιουργία κοινής επιχείρησης, η οποία εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες αυτόνομης οικονομικής ενότητας και δεν συνεπάγεται το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες, αποτελεί πράξη συγκέντρωσης κατά την έννοια της παραγράφου 2 στοιχείο β΄».

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι προκειμένου να συντρέχει περίπτωση κοινής επιχείρησης με χαρακτήρα συγκέντρωσης πρέπει να πληρούνται δύο προϋποθέσεις, μία θετική και μία αρνητική: η θετική προϋπόθεση συνίσταται στην επιτέλεση από την κοινή επιχείρηση σε μόνιμη (διαρκή) βάση, όλων των λειτουργιών μιας αυτόνομης οικονομικής οντότητας και η αρνητική στην απουσία συντονισμού της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ των μητρικών επιχειρήσεων. Κατά την εκτίμηση ως προς την ύπαρξη ενός τέτοιου συντονισμού θα πρέπει να λαμ-

βάνεται ιδίως υπόψη εάν δύο ή περισσότερες μητρικές επιχειρήσεις ασκούν συγχρόνως σε σημαντική έκταση δραστηριότητες στην αυτή αγορά με την αγορά της κοινής επιχείρησης ή σε αγορά προηγούμενης ή επόμενης οικονομικής βαθμίδας, ή σε παραπλήσια αγορά στενά συνδεόμενη με την αγορά αυτή, καθώς και εάν οι εν λόγω δραστηριότητες ασκούνται στην ίδια ή σε διαφορετικές σχετικές γεωγραφικές αγορές, οπότε στην τελευταία περίπτωση, λαμβάνεται υπόψη η αλληλεπίδραση των αγορών αυτών.

Στην εν λόγω περίπτωση δεν πληρούται η αρνητική προϋπόθεση δηλ. αυτή του συντονισμού της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ μητρικών επιχειρήσεων δεδομένου ότι καμιά από τις επιχειρήσεις που ανήκουν στους ομίλους των υπό συγχώνευση εταιρειών δεν δραστηριοποιείται στην ίδια αγορά με αυτή της υπό κρίση ενοποιημένης επιχείρησης ούτε δε σε αγορά προηγούμενης ή επόμενης οικονομικής βαθμίδας, ή σε παραπλήσια αγορά στενά συνδεόμενη με την αγορά αυτή, πλην της περιπτώσεως των εκ των μετόχων της AEGEAN εταιρειών AUTOELLAS Α.Τ.Ε.Ε και ΜΙΝΩΪΚΕΣ, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα παροχής τουριστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών μεταφορών αντίστοιχα.

Το στοιχείο αυτό, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, αρκεί για το χαρακτηρισμό της ενοποιημένης επιχείρησης, ως κοινής επιχείρησης με χαρακτήρα συγκέντρωσης, καθόσον δεν συντρέχει κατά ταύτα περίπτωση συντονισμού της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ δύο μητρικών επιχειρήσεων της τελευταίας ή επιχειρήσεων που ανήκουν στους ίδιους ομίλους με αυτές (μητρικές).

Με βάση τα παραπάνω, η υπό κρίση ενοποιημένη κοινή επιχείρηση θα έχει χαρακτήρα συγκέντρωσης και δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν. 703/77.

4. Κατά το άρθρο 4β παρ. 1, 2 και 3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν: α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον 35% του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε 150.000.000 Ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15.000.000 Ευρώ. Η προθεσμία των δέκα (10) ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις ανωτέρω πράξεις, ενώ σε γνωστοποίηση υποχρεούνται σε γνωστοποίηση: α) σε περίπτωση που η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η καθεμία από αυτές, και β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων.

Η εν λόγω συγχώνευση καλύπτει και τις δύο προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος, ήτοι αυτές του κύκλου εργασιών και του μεριδίου αγοράς, και ως εκ τούτου εμπίπτει ως συγκέντρωση στην οριζόμενη από το νόμο διαδικασία προληπτικού ελέγχου.

Η δε γνωστοποίηση της συγχώνευσης έλαβε χώρα εντός των προθεσμιών του άρθρου 4β παρ. 2 του Νόμου, αφού, η συμφωνία μετόχων υπεγράφη την 2.3.2001 και γνωστοποιήθηκε στην Υπηρεσία μας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες την 6.3.2001.

5. Βάσει του άρθρου 4γ παρ. 1 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, ενώ σύμφωνα με την παρ.2 του ιδίου άρθρου, για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδος, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιάμεσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκομίστηκαν στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, εκτιμάται ότι οι δραστηριότητες των δύο συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιρειών, είναι στο μεγαλύτερο μέρος τους «συμπληρωματικές». Συγκεκριμένα η CRONUS πραγματοποιεί μόνο το 30% των εσόδων της στην εσωτερική αγορά, ενώ η AEGEAN το 100%. Επίσης, η AEGEAN δεν δραστηριοποιείται στην αγορά των charters (πτήσεις εξωτερικού).

Επιπλέον, η ενοποιημένη εταιρεία υπολογίζεται ότι θα καταλάβει τη δεύτερη θέση μετά την ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ στην εθνική αγορά (αλλά και την πρώτη σε ορισμένες γραμμές κορμού), ενώ θα ενδυναμώσει τη θέση της και στις γραμμές εξωτερικού, όχι με την άθροιση μεριδίων αλλά με την αναδιάρθρωση του στόλου της και τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών.

Και οι δύο εταιρείες που συγχωνεύονται είναι σοβαρά ζημιογόνες, όπως εξάλλου και η συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των αερομεταφορών.

Περαιτέρω, η ηγέτιδα στον κλάδο ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ, αν και βλέπει τα μερίδιά της να παρουσιάζουν σημαντική υποχώρηση τα τελευταία χρόνια, διατηρεί τη φήμη της κυρίως στην ασφάλεια των πτήσεων, ενώ η επικείμενη ιδιωτικοποίησή της αναμένεται να οδηγήσει σε αναμόρφωσή της και στη διατήρηση ή ακόμα και ενδυνάμωση της θέσης που έχει σήμερα.

Οι υπό συγχώνευση εταιρείες, μέσω του από κοινού προγραμματισμού των δρομολογίων τους στην εσωτερική αγορά όπου και οι δύο αναπτύσσουν δραστηριότητες, σύμφωνα και με τα προσκομισθέντα από τις ίδιες στοιχεία, προσδοκούν τόσο σε αναμενόμενη βελτίωση της οικονομικής αποτελεσματικότητας (ανακατανομή πτήσεων ώστε να επιτυγχάνεται μεγαλύτερη δυνατή πληρότητα, κλπ), σταθεροποίηση και εξυγίανσή τους, ως αποτέλεσμα της υπό κρίση συγκέντρωσης, όσο και σε περαιτέρω ανάπτυξη και επέκταση των δραστηριοτήτων τους.

Ο δυνητικός ανταγωνισμός στην αγορά των δημοσίων αερομεταφορών είναι υπαρκτός, δεδομένου ότι η αγορά αυτή, όπως προαναφέρθηκε, είναι πλήρως απελευθερωμένη και οποιαδήποτε αεροπορική εταιρεία που εδρεύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να εκτελέσει δρομολόγια μεταξύ οποιωνδήποτε σημείων αυτής. Επισημαίνεται η δυνατότητα των κοινοτικών αερομεταφορέων να εκτελούν εσωτερικά δρομολόγια σύνδεσης αερολιμένων ενός κράτους μέλους, ως επέκταση ή προκαταρκτική γραμμή μιας γραμμής με προέλευση ή προορισμό το κράτος εγγραφής του αερομεταφορέα (Καν. Ε.Κ. 2408/92), δηλαδή τη δυνατότητα δραστηριοποίησής τους στην εσωτερική αγορά αερομεταφορών ενός κράτους μέλους (υπό προϋποθέσεις) και ανταγωνισμού των αερομεταφορέων που αδειοδοτήθηκαν σ' αυτό το κράτος μέλος, γεγονός το οποίο οδηγεί σε διεθνοποίηση του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος στον εν λόγω κλάδο και στην επιβίωση μέσα σ' αυτό μόνο ισχυρών επιχειρήσεων ικανών να ανταπεξέλθουν στον διαρκώς εντεινόμενο ανταγωνισμό.

Από όλα τα ανωτέρω, η Επιτροπή κρίνει ότι η συγκέντρωση των εταιρειών AEGEAN και CRONUS, καίτοι αναμένεται να ενισχύσει τη θέση τους στις επιμέρους σχετικές αγορές στις οποίες αυτή αφορά και ιδιαίτερα σε ορισμένες αγορές του εσωτερικού, όπου από κοινού θα αποκτήσουν ιδιαίτερα υψηλά μερίδια, δεν αναμένεται εν τούτοις να επηρεάσει σημαντικά τον ανταγωνισμό δεδομένης της δομής της αγοράς και του δυνητικού ανταγωνισμού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει λόγος απαγόρευσης της συγκέντρωσης, η οποία πραγματοποιείται με την από 2.3.2001 συμφωνία συγχώνευσης των εταιρειών ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (με διακριτικό τίτλο «AEGEAN AIRLINES») και ΚΡΟΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (με διακριτικό τίτλο «CRONUS AIRLINES»), καθόσον δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους σχετικές αγορές, τις οποίες αυτή αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 9η Νοεμβρίου 2001.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
Δημήτρης Τζουγανάτος	Αικατερίνη Τριβέλη

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr – e-mail: webmaster @ et.gr

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000-4
Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924
Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227 - Τ.Κ. 54 100 **(2310) 423 956**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63 - Τ.Κ. 185 32
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327 - Τ.Κ. 262 23 **(2610) 638 109**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο - Τ.Κ. 450 44 **(26510) 87215**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1 - Τ.Κ. 691 00 **(25310) 22 858**
ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο - Τ.Κ. 411 10 **(2410) 597449**
ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13 - Τ.Κ. 491 00 **(26610) 89 127 / 89 120**
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πλ. Ελευθερίας 1 - Τ.Κ. 711 10 **(2810) 396 223**
ΛΕΣΒΟΣ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως Τ.Κ. 811 00 Μυτιλήνη **(22510) 46 888 / 47 533**
ΒΟΛΟΣ - Ν. Γάτσου 20 - 2ας Νοεμβρίου Τ.Κ. 383 33 **(24210) 31435-36**
ΚΟΖΑΝΗ - Πνευματικό Κέντρο - Τ.Κ. 501 00 **(24610) 50126**
ΚΑΛΑΜΑΤΑ - Διοικητήριο - Τ.Κ.241 00 **(27210) 23333**

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:
- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 40 σελίδες 1 euro.
- Για τα ΦΕΚ από 40 σελίδες και πάνω η τιμή προσαυξάνεται κατά 0,05 euro για κάθε επιπλέον σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO
Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	Μηνιαίο	60
Α΄ και Β΄	3μηνιαίο	75
Α΄, Β΄ και Δ΄	3μηνιαίο	90
Α΄	Ετήσιο	180
Β΄	Ετήσιο	210
Γ	Ετήσιο	60
Δ΄	Ετήσιο	150
Παράρτημα	Ετήσιο	75
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	Ετήσιο	75
Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)	Ετήσιο	75
Δελτίο Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	Ετήσιο	75
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	75
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	75

Η τιμή πώλησης του Τεύχους Α.Ε. & Ε.Π.Ε. σε μορφή CD - rom για δημοσιεύματα μετά το 1994 καθορίζεται σε 30 euro ανά τεμάχιο, ύστερα από σχετική παραγγελία.
Η τιμή διάθεσης φωτοαντιγράφων ΦΕΚ 0,15 euro ανά σελίδα

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Σε έντυπη μορφή: Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531 euro	Σε έντυπη μορφή: Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ 3512 euro	Από το Internet: Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531 euro	Από το Internet: Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ 3512 euro
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	205	10,25	176	8,80
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	293	14,65	205	10,25
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	293	14,65	147	7,35
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	147	7,35	88	4,40
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	30	1,50	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	59	2,95	30	1,50
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.054	102,70	587	29,35
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	205	10,25	88	4,40
Α΄, Β΄ και Δ΄			352	17,60

Το κόστος για την ετήσια συνδρομή σε ηλεκτρονική μορφή για τα προηγούμενα έτη προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής του έτους 2003 κατά 6 euro ανά έτος παλαιότητας και κατά τεύχος

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γράμματια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ